Orta tahsilde gençlerin kendi istidatlarına göre bir branşta ihtisas sahibi olmaları kolaylaştırılacak.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Sovyetlerin Milletler cemiyetine girmeleri için M. Herriot'nun teşebbüsatta bulunduğu Cenevrede söyleniyor.

FİYATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2857 SALI 23 KÂNUNUSANİ 1934 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Takas işlerini muhtelit bir heyet tetkik edecek

Fransız Parlâmentosunda Türk dostları

Türkiye - Fransa münasebetlerinden bahsederken "ananevî" tabirini kullanmak teamül halini aldı. Filhakika bu münasebetlerin eski bir tarihi vardır. Biri Avrupanın garbinde, diğeri de Avrupanın şarkında iki devlet teşkil eden Fransızlar ve Türkler, orta Avrupadaki mukaddes Roma veyahut Avusturya imparatorluğuna karşı ayni vaziyette bulunuyorlardı. Fransızlarla Türklerin tanışmaları orta Avrupadaki teşekküllere karşı cephe beraberliği ile başlar.

Bu dostluğun siyaset sahnesinden kültür sahasına intikali Fransız büyük ihtilâlinden sonra gelir. Filhakika bundan sonra ve on dokuzuncu asır ilerledikçe Türkler Fransızça öğreniyorlar ve tedricen Fransız kültürünün tesiri altında kalıyorlar. Asrın ortasından sonra Fransızça Türkler için ikinci bir lisan olmağa başlıyor. Kırım muharebesinden sonra Fransanın malî alâkası başlıyor. Bankalar açılıyor Fransız sermayedarlarına imtiyazlar veriliyor. Fransanın siyaset, iktısat ve kültür sahasındaki nüfuzu üçüncü Napolyonun son senelerinde en ileri haddine varmış bulunuyor. 1870 senesinde bu talisiz hükümdarın mağlûbiyetile Fransanın prestiji hayli sarsılıyor. Mağlûbiyet dolayısile bir aralık siyasî yalnızlık içinde yaşayan Fransanın yakın şark ile olan alâkası da bittabi gevşiyor.

Filhakika mağlûbiyetin tesirlerinden kurtulmak için aradan çok zaman geçmiyor. Fakat bu kısa zaman zarfında da vaziyet hayli değişmiş oluyor. Şimalde büyük ve kuvvetli bir Almanya meydana gelmiştir. Fransa bu Almanya ile yalnız başına uğraşacak bir halde bulunmadığından, Çarlık Rusyası ile anlaşmak mecburiyetinde kalıyor. Doksanlar içinde bir defa bu tahakkuk edince, artık şarkta müstakil bir Fransız siyaseti yoktur. Çar'ın siyaseti Fransanın da siyasetidir. Büyük harbe kadar da vaziyet bu şekilde devam ediyor.

Büyük Harpten sonra Avrupada büsbütün yeni bir muvazene meydana geliyor. Filhakika Almanya - Fransa rekabeti eskisi gibi devam ediyor. Fakat ittifakı müselles mağlûp olmuş ve dağılmıştır. Rusyanın vaziyeti büsbütün değişmiştir. Seneler geçtikçe tebellûr eden siyaset şöyle bir şekil alıyor: Sulhtan sonra imzalanan muahedeler değişsin mi, değişmesin mi? Harpten en büyük kazançlı çıkan Fransa birinci gurupun reisidir. Bundan böyle istatükonun muhafazası, Fransız haricî siyasetinin temel taşını teşkil ediyor. Bütün Fransız diplomasisi bu nokta etrafında temerküz ediyor. Bu istatükonun muhafazası meselesinde Türkiyenin hiç bir devlete benzemiyen hususî bir vaziyeti vardır: Muahedelerin tadil edilip edilmemesile Türkiye doğrudan doğruya alâkadar değildir. Çünkü bu tadilde kendi hudutları aslâ mevzuubahis olamaz. Ancak sulh taraftarı olduğumuzdan bir muharebe ile neticelenecek tadile taraftar değiliz. Binaenaleyh haricî siyasetimizin ana hattı Fransız haricî siyasetinin ana hattına uyğun geliyor. Fransız Cümhuriyeti ile Türk Cümhuriyeti arasındaki dostluk bu âmiller altında yeniden canlanıyor. Bu canlanmanın büyük komşumuz ve dostumuz Sovyet Rusya ile Fransa arasındaki münasebetlerin samimileşmekte olduğu bir zamana tesadüf etmesi, dostluk yolundaki mesaiyi daha ziyade kolaylaştıracaktır. Bu noktada harpten evvelki dünya ile harpten sonraki dünya arasında ehemmiyetli bir fark vardır: Harpten evvel Çarlık Rusyası ile dost olmak için daima Türk dostluğunu feda etmek lâzımdı. Harpten sonraki vaziyette bu noktadan tezat vardır. Biri ile dost olup ta diğerini ihmal etmenin imkânı yoktur.

Geçenlerde Fransız hariciye encümeni reisi M. Herriot memleketimizi ziyaret etti ve bizleri yakından gördü. M. Herriot'nun bizi çok iyi anladığını Fransaya avdet ettikten sonra yazdığı yazılardan öğrendik. Bu ziyaretin iyi neticelerinden biri de Fransız meclisinde yüz otuz mebusun iştirakile bir Fransız - Türkiye gurupunun teşkil edilmesidir. Dün Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyle bu gurupun reisi M. Herriot arasında teati edilen samimî telgraflar gazetelerde intişar etti. Hariciye Vekilimiz millet mümessillerinin Fransız Parlamentosunda teşkil edilen gurup hakkındaki haberi sevinçle ve minnetle karşılıyacaklarını bildirirken bütün efkârı umumiyeye tercüman olmuştur. Fransız Meclisindeki Türk gurupunu hürmetle selâmlar ve sulh uğurundaki hayırlı çalışmasında muvaffakiyet dileriz.

Ahmet ŞÜKRÜ

Orta tahsilde ihtısasa her türlü kolaylık gösterilecek

Islahat esaslarının sene başında tatbikı için direktifler verildi

Dün de Maarif vekilinin riyasetinde Galatasarayda mühim bir toplantı yapıldı

Yüksek ve Orta tedrisat Umum Müdürleri H. Âli ve Hâmit Beyler

Maarif Vekili Hikmet Bey dün de şehrimizdeki tetkiklerine devam etmiştir. Dün sabah saat 10 da Galatasaray lisesinde Hikmet Beyin riyasetinde mühim bir içtima yapılmıştır. Bu içtimaa vekâlet umumî müdünleri, umumî müfettişler, bazı lise müdürleri iştirak etmiştir. Dünkü toplantıda orta tedrisat müesseselerinde yapılacak ıslahat esasları görüşülmüş, bazı noktainazarlar serdedilmiştir. Öğrendiğimize göre, Maarif Vekâleti ıslahata önümüzdeki senebaşında başlamak üzere icap eden zevata direktif vermiştir. Orta tedrisat müesseselerinin bir an evvel ıslahı zarureti karşısında, maddî ve manevî bütün imkânlar ve vasıtalar kullanılacaktır. Islahat için mühim miktarda paraya ihtiyaç vardır. Fakat liselerin tahdidi dolayısile tasarruf edilecek para, bu şekilde karşılık gösterilecektir.

Liselerde ihtısas şubeleri

Halen liselerin on birinci sınıfları edebiyat, fen olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Yeni ıslahatta ayrılan bu ihtısas şubeleri liselerin birinci sınıfından başlıyacaktır. Bu şekilde, dokuzuncu sınıftan itibaren her talebe arzu ettiği ihtısas şubesinde okuyacaktır. Lise tahsili on iki sınıfa çıkarılacağı için ihtısas şubeleri tedrisatı dört sene devam edecektir. Bu şubeler, şimdi olduğu gibi ikiye ayrılmıyacak daha fazla ihtısas şubelerine tefrik edilecektir. Bu suretle üniversitede muhtelif ilim kollarında çalışan gençler, daha sağlam ve esaslı bir kültür ile yetişmiş olacaklardır. Almanyada ve diğer memleketler liselerinde tatbik edilen bu usûl, gençleri daha çok usûlle ve ihtısas yollarında çalıştırmağa sevketmektedir.

Bundan başka umumî imtihan usûlleri de değiştirilecektir. Bugünkü imtihan şekillerinin talebenin sıhhî ve ruhî vaziyetleri üzerine tesir ettiği anlaşılmıştır. Yeni usûllerle talebe her zaman imtihan için hazırlıklı olacak surette yetiştirilecek, imtihan işi normal bir hale konacaktır. Üniversitede de imtihan şekilleri değiştirilecektir. Her sene değil iki senede bir imtihan yapılması noktası üzerinde tetkikat yapılmaktadır.

Maarif Vekili Hikmet Bey bugün de bazı liseleri gezecek ve tetkikat yapacaktır.

Üniversite isleri

Maarif Vekili Hikmet Bey dün öğleden sonra üniversiteye giderek meşgul olmuştur. Vekil Bey Umumî Kâtip Besim ve Rektör Neşet Ömer Beylerle üniversitenin bütçesi etrafında görüşmüştür. Fakültelerin evvelce tespit ettikleri ihtiyaç listelerinde yeniden mühim tasarruflar yapılmıştır. Bu suretle ıslahat için istikraz edilen paranın bütün ihtiyaçları kapatması gözönünde tutulmuştur.

Tayyare Cemiyetinde ihtifal programını tesbit eden komisyon

Tayyare şehitleri ihtifali

Dün bir heyet Tayyare cemiyetinde toplanarak programı tesbit etti

27 Kânunusani cumartesi günü yapılacak olan Tayyare şehitleri ihtifali programını tesbit etmek üzere dün Tayyare cemiyetinde Tayyare cemiyeti reisi Fehmi Beyin riyasetinde bir içtima yapılmıştır. İçtimada merkez kumandanlığından binbaşı Kâzım, Fatih kaymakamı Halûk, polisten üçüncü şube müdür vekili Cevdet, Maarif müfettişlerinden Nurullah Beyler bulunmuşlardır. Merasime cumartesi günü saat 10, 30 da Fatih Tayyare parkında başlanacaktır. O gün saat 12 - 13 arasında hava faaliyeti tatil olunacaktır. Merasime iştirak edecek olanların sırası şudur:

Harbiye mektebi ve mızıkası, Maltepe lisesi ve mızıkası, Hava Gedikli küçük zabit mektebi, Fırka mızıkası, Bir piyade taburu, Bir süvari bölüğü, bir topçu bataryası, bir polis taburu, Darüşşafaka, Erkek Muallim mektebi izcileri Feyziâti lisesi izcileri, İstanbul lisesi izcileri, Kız ve erkek Ameli hayat mektebi izcileri, Galatasaray lisesi,

Saat 11 de Fatih parkı, Beyazıt, Selimiye, Taksim ve Maçkadan atılacak toplarla merasim başlayacaktır. Bunun üzerine merasim kumandanı olan İstanbul Merkez kumandanı, mearsimi açarak merasim yerinde bulunanları; hava şehitlerini ve bütün şehitleri selâmlamağa davet edecektir. Bunu müteakip bir borazan tarafından çalınacak (Ti!) işareti üzerine kıtalar, mektepler ve zabitler, selâm vaziyeti alır; siviller şapkalarını çıkarırlar. Bu anda Fatih parkında, Beyazıt, Galata kulelerinde, resmî daire ve müesseselerde, ve limanda mevcut gemilerdeki bayraklar yavaş yavaş yarıya kadar indirilir. Bütün gemiler ve fabrikalar düdüklerini çalarlar. Herkes ve bütün nakliye vasıtaları (tramvay, otomobil, araba..) hürmet için bir dakika dururlar. Bu vaziyet ve sükûn bir dakika devam eder. Bir dakikanın hitamında, merasim kumandanının emrile çalınacak ikinci bir (Ti!) işareti üzerine selâm vaziyetine nihayet verilir. Bayraklar tekrar çekilir, düdükler susar.

Bunu müteakip, merasim mahallindeki tayyare âbidesi önünde; Ordu namına hava zabitlerinden, Tayyare cemiyetinden, Halk namına şehir meclisinden, birer zat tarafından üç hitabe irat edilir.

Hitabelerden sonra mızıka matem havası çalar. Matem havasını müteakip; bir zabit kumandasında Harbiye mektebi talebesinden bir manga, manevra fişenğile üç defa havaya ateş eder. Bundan sonra davetiyeliler (parkın tramvay cihetindeki trotuvarına) geçerler ve merasim geçişi başlar. Merasim geçişinden sonra merasim biter. Merasim geçişine iştirak edenler, o sıra ile Beyazıta kadar giderler ve oradan sonra yerlerine avdet ederler. Kordu; belediye, C. H. fırkası ve Tayyare Cemiyeti ayrıca arzu edenler çelenk koyarlar. Davetliler için kıyafet: jaketatay, silindir şapka mecburîdir. Parkın dahili davetiyelilere tahsis edilmiştir.

Meclis reisimiz Dün gittiler

Millet meclisinde de bir Türk - Fransız grupu teşkil edilecek mi?

Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretleri dün akşamki trenle Ankaraya avdet buyurmuşlardır. Paşa Hazretleri Haydarpaşa istasyonunda vilâyet ve belediye erkânı ile şehrimizde bulunan mebuslar tarafından teşyi edilmişlerdir. Bir müfreze polis efradı Paşa Hazretlerini selâmlamıştır. Reis Paşa, meclisin tatil müddetini geçirmek üzere bir haftaya kadar tekrar şehrimize geleceklerdir.

Fransız Meclisi mebusanında Türk-Fransız dostluğu etrafında bir grup teşkil edildiği haberi Kâzım Paşa Hazretlerini çok memnun bırakmıştır. Paşa Hazretleri dün akşam hareketlerinden biraz evvel Dolmabahçe sarayında bir muharririmizi kabul ederek bu husustaki memnuniyetlerini şu suretle ifade etmişlerdir:

— *Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin buna dair olan telgrafını bugün aldım. Fransız Meclisi mebusanında Türk - Fransız dostluğu hakkında bir grup teşekkül etmesi memnuniyeti muciptir. Meclisin küşadında bu telgrafı mebuslarımıza tebliğ edeceğim. Bunun mebuslarımız tarafından da memnuniyetle karşılanacağı şüphesizdir. Büyük Millet Meclisinde de böyle bir grup teşkili Meclisin vereceği karara bağlıdır.,,*

Kâzım Paşa Hazretleri, bundan sonra Ankaraya hareketleri hakkında sorduğumuz suale cevaben de:

— Ankaraya Meclis bütçesi ve sair bazı işlerle meşgul olmak üzere gidiyorum. Nihayet bir haftaya kadar tekrar İstanbula döneceğimi ümit ederim.,, demişlerdir.

Jürideki Mimarlar kim?

Belediye Mimarlar birliğine cevap vermek istemeyor

İstanbul plânı için muhtelif üç mimarın verdikleri raporların tercümesi bir haftaya kadar ikmal edilecektir. Jüri heyetinin on gün sonra ikinci içtimaını yaparak raporların tetkikine başlaması muhtemeldir.

Hâmit Bey

Jüri heyetinde Türk mimar bulunmadığına dair, Mimarlar Birliğinin ortaya attığı iddia ve kendilerinin davet edilmemesi üzerine muğber olmaları belediye mehafilinde asabiyet u-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Tehdit mektubu Hadisesi

Haber gazetesi de mahkemeye verildi

Haber gazetesinde intişar eden Petrof imzalı tahrikâmiz mektup meselesi mahkemeye intikal etmiş bulunmaktadır. Dün müddeiumumilik tarafından Haber gazetesi sahip ve neşriyat müdürü Hasan Rasim Bey aleyhine de dava ikame edilmiştir. Hasan Rasim B. bu mektubu neşretmek suçile mektubu yazmaktan suçlu Sabri Ef. ile birlikte ikinci ceza mahkemesine sevkedilmiştir. Muhakemeye bu hafta içinde başlanacaktır

HASAN RASİM B.

Haber gazetesi sahip ve neşriyat müdü

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Dün müddeiumumî tarafından ifade leri alınan otobüs yolcularından Ekrem Bey ve Cavidan Hanım

Meçhul otomobil malûm oldu ve herşey anlaşıldı

Faciaya sebep olan otomobil ve sahibi ile içindeki Ml. nezaret altına alındılar

Hadisenin kahramanları neler anlatıyorlar?

İki kişinin ölümü, üç kişinin de yaralanmasile neticelenen Maslak yolundaki otobüs faciasının ne suretle vukua geldiğini örten esrar, nihayet dün öğleye doğru tamamen aydınlanmış, kazazede otobüsle karşılaşarak hafif bir müsademeyi müteakip yoluna devam eden meçhûl otomobil de bulunmuştur.

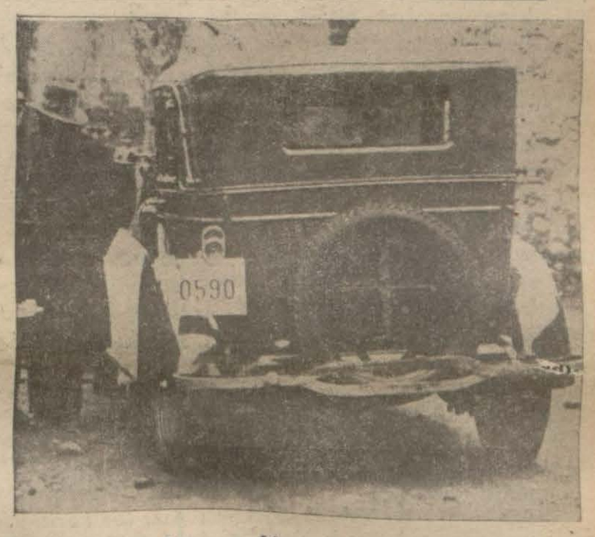

Nihayet meçhulden malûma geçen otomobil 590

Tahkikatın dünkü safahatını bütün tafsilâtile aşağıda yazıyoruz:

Evvelki akşam Vefada Kovacılarda oksijen fabrikası müdürü Zeki Beyin hususî otomobilinin kazaya sebep olduğuna dair bir ihbar vaki olmuştur. Zeki Bey ve şoförü Ömer Efendi zabıtaca celbedilmiştir. Zeki Bey, otomobilinin epeyi zamandan beri garajda durduğunu ve kaza akşamı on kadar arkadaşile Beyoğlunda bulunduğunu söylemiş ve bu ifade tevsik edildiğinden bu noktadan tahkikata devama lüzum kalmamıştır.

Diğer taraftan evvelki akşam müddeiumumî muavini Ekrem, Emniyet altıncı şube müdür vekili Emin ve ma-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Takas işlerinde yapılan suiistimalleri tesbit için

Hükûmet muhtelit bir tahkik heyeti teşkiline karar verdi..

ANKARA, 22 (Telefonla) — Takas işlerinde yapıldığı anlaşılan bazı suiistialleri tesbit maksadile hükûmet muhtelit bir tahkik heyeti teşkiline karar vermiştir. Bu heyette Ziraat İktısat ve Gümrük ve Inhisarlar vekâletlerinin müfettişleri bulunacaktır. Heyet İstanbul vilâyeti takas komisyonu, gümrük ve diğer alâkadar bazı makamlarda tahkikat yapacaktır. Suiistimalleri takasa esas tutulan muayyen Türk eşyasının ihracında kıymet ve sikleti fazla kaydettirilmek suretile mukabilinde fazla ecnebi eşyası ithal edilmesi yolile yapıldığı anlaşılmakta ve böylece memleketimize kontenjan harici fazla mal sokulduğu ve bir suiistimali yapıldığı sabit olmaktadır. Bu suiistimallerin mühim bir kısmının ihraç edilen keresteler üzerinde yapıldığı da rivayet olunmaktadır. Bu maksatla tahkikat alâkadar orman memurluklarına da teşmil edilecektir.

Adliye yavaş yavaş postanane binasına taşınıyor

Yazısı iç sayfamızdadır

Tarihî tefrikamız : 8

Napolyon imperatoriçe Jozefin'i nasıl sevdi?

— Napolyon'un ikbal devri ve aşk macerası—

Yazan: PAUL REBAUX. Tercüme eden: H. TAHSİN

Bir boşanma davası

Bonapartın yanlış bir hareketi, buzlu bir şişe suyun Madam Fourés'nin üstüne dökülmesini mucip olmuş ve silinmek üzere hususî bir odaya alınmıştı. Bu işin, odada lüzumundan fazla uzamış olması, nihayet ordu kumandanının kendisine bir gözde bulabildiği kanaatini hâsıl etti.

Zabit Fourés Fransadan tekrar Mısıra avdetinde kendisine karşı gösterilen iltifatın sebebini anlamakta geçikmedi ve karısının bu hareketine tahammül edemiyerek boşanma davası açtı.

Artık Madam Fourés Ceneralla beraber yaşıyordu. Sırtında zabit üniforması, bir arap atına binmiş olduğu halde yaver sıfatile Bonapartın yanından ayrılmıyordu. Jozefinin oğlu Eugşne de Beaukarnais de hakikî yaver olarak Bonaparta refakat etmek mecburiyetin de kalıyordu.

Eugène bu gezintilerden hiç memnun değildi. Fakat validesine karşı kütüm davranmak inceliğini de göstermekten geri kalmamıştı. Bonapart hemen âşık denilecek derecede bu kadına tutulmuş görünüyordu. Eğer bir çocuğu olursa eski terzi kadınla evleneceğinden bile bahsetmeğe başlanmıştı. Fakat sabık Madam Fourès bu işi bir türlü beceremiyordu...

Bunun üzerine, Ceneral kadından yavaş yavaş usanmağa başladı. Nihayet bir kaç ay sonra, bir zabit refakatinde Fransaya gönderildi.

Kadının seyahat ettiği gemi yolda İngilizler tarafından esir edildi. Fakat kadın, Bonapartın hususî hayatında müşkülât çıkarması için derhal serbest bırakılmıştı.

Bonapartın yerini tutan adam

Bonapart ne oluyordu, nerede idi?

Fena bir havadisi etrafa yaymaktan hiç bir zaman geri kalmıyan ve daima kulağı delik olan Paris halkı, Mısır ordusunun mağlûp edildiğini ve Ceneralin öldürüldüğünü kulaktan kulağa fısıldamağa başlamıştı.

Jozefin bu korkunç haberi alınca derhal Talleyrand ve Barras'ya koştu.

Bunların ikisi de:

— Elimizde bu haberi teyit edecek hiç bir vesika yok, dediler.

Fakat bu rivayetin aksini isbat edecek ve binaenaleyh Jozefini teskine yarayacak hiç bir emare de mevcut değildi.

Jozefin, ertesi günü Barras'ya yemeğe gitti ve yemek masasında Hariciye Nazırı Talleyrand'ın yanına oturdu. Fakat Hariciye nazırı, Jozefinle hiç meşgul olmıyor, davetlilerden Madam Tallien'ne karşı mültefit davranıyordu. Meşhur Madam Tallien Jozefine teveccüh ederek:

— Bizim büyük ceneral ne âlemde? Çoktanberi haber almıyorsunuz, galiba, dedi.

Jozefin bir dakikalık bir teehhürden sonra:

— Yedi aydanberi hiç bir mektup alamadım.

Madam Tallien salon kadınlarına mahsus calî bir teessürle :

— Vah, vah, vah! dedi.

Jozefin birden derin bir düşünceye dalmıştı. Bu yedi aylık uzun bir sükût devresi feci bir âkıbetin delili olabilirdi. Yedi aydanberi Bonaparttan haber alamaması, ortaya atılan rivayetleri makul gösterebilecek en bariz bir emare teşkil edebilirdi.

Bu takdirde istikbali mahvolmuş demekti.

Kocasının ailesi ona karşı düşmanlıktan başka bir hisle mütehassis değildi.... Bonapartın kardeşi, mütearrız Lucien, bu sakil ve muciz adam, Jozefinin daima aleyhinde bulunuyordu. Kardeşlerin en büyüğü Lasepk, Jozefine karşı vazih bir kin eseri göstermemekle beraber hiç bir zaman onu seveme mişti. Bunların en genci olan Louis, Jozefine karşı her zaman lâkayit kalmıştı. Şimdi, hakikaten Bonapart ortadan kalkmışsa, kendisini düşman telâkki eden bu aile ile alâkasını muhafaza etmekte ne faydası olabilirdi? Binaenaleyh istikbalini korkunç bir âkıbetin neticelerinden korumak için yeni bir izdivaç hazırlamak mecburiyetinde idi... Bu izdivacı kolaylaştırmak için, şimdiden boşanma teşebbüsüne girişmesi daha makul olmaz mı idi?

Fakat yeni bir koca bulmak öyle zannedildiği kadar kolay değildi. Charles, zeki, faal ve istikbali olan bir adamdı. Tehlikeli işlere de atılanlardan değildi.

Şüphesiz ki, Charles Bonaparta göre daha pek gençti. Yalnız biraz fazla oyun oynar, biraz da hoppa meşrepti.. Fakat ayni zamanda ne bulunmaz bir arkadaştı! Binaenaleyh onunla mes'ut bir hayat yaşamak imkân haricinde idi.

Bir gün Jozefin:

— Ciddî konuşalım, Charles, demişti. Bonapartın artık yıldızı sönmeğe başladığını zannediyorum. Kim bilir, belki bu dakika betbaht kocamın cesedi Mısır çöllerinde çakalların şikârı olmuştur.. Şimdi serbest ve yalnız kalmış oluyorum... Binaen aleyh benimle evlenmeğe razı olmaz mısın?..

Charles, bu suale karşı müteredd it davranınca, Jozefin yasemin kokulu küçük elini dostunun ağzına kapayarak:

— Hayır! İstemiyorum, cevap verme... Yalnız bu teklifimi düşün... Ve yarın bana kararını bildir.

Charles, ertesi gün işi şakaya bozarak, düşünceli bir tavır takınmış, izdivaçtan hiç bahsetmemişti.

Hain kadın..

Ceneral Bonapart, elleri arkasında, çadırı altında, beş aşağı, beş yukarı dolaşıyordu. Mısır güneşi bu ince tavanlı siperi kavuruyor. Çadır altında boğucu bir sıcak var. Ceneral, yakasının düvmelerini çözüyor ve gözleri Josephe ve Loucien'den gelen müşterek bir mektuba saplanmış kalıyordu. Bonapartın bu iki kardeşi, Jozefini ahlâksızlıkla, zina ile ittiham ediyorlardı. Beraber yaşadığı adamın ismini, buluntukları yeri tafsilâtile anlatıyorlar ve nihayet: "Dikkat et Napolyon! Bonapart ailesinden birisi karısı tarafından aldatılıyor. Artık harekete geçmek, şiddet göstermek için ne bekliyorsun?" diyorlardı.

Ceketini kopararak üzerinden çıkarıp ufak demir yatağı üzerine attı. Nöbetçi askere bağırıyor, büyük bir bardak su istiyor ve suyu bir nefeste içtikten sonra bardağı fırlatıp atıyor ve nihayet yaverlerini çağırtıyor ve bunlar içeriye girince ayrı ayrı kollarından tutarak:

— Sizi askerî bir mesele, orduya taallûk eden bir iş için çağırmıyorum. Ortada bir kalp faciası var. Fikrinizi almak istiyorum. Sizler iyi görür, iyi anlar, benim eski dostlarımsınız, size sırrımı açacağım, beni dinleyin ve hükümlerinizi verin.

Bonapart, demir kafes içinde kalmış bir arslan gibi tekrar dolaşmağa başlıyarak homurdanıyordu:

— Paristen, karımın ahlâkan sukut ettiği bildiriliyor. Charles, hani ordudan defedilen şu Hippolyte Charles yok mu, karımın dostu imiş. Beraber yaşıyorlarmış.. İş bu kadarla bitmiyor, bana hâdiseyi tafsilâtile anlatıyorlar. Bu kadın bir . . . . . mevkiine düşüyor. Şimdi söyleyin, ne yapalım?..

Bitmedi

Japonya ve Mancekuo

TOKIO, 22.A. A.— Rongo ajansından : Hariciye nazırı M. Hiroto neşretmiş olduğu bir tebliğde ezcümle diyor ki :

« Japonya, çok samimî münasebetler bulunmuş olduğu Mançe Kuo'nın, Pu-yi'nin imperatorluk tahtına gelmesi hakkında göstermiş olduğu büyük arzudan dolayi memnuniyet duymaktadır.

Mançeo Kua devlet adamları Pu-Yi'nin tahta geçirilmesinin eski Çin hanedanının ihyası demek olmıyacağını tavzih etmişlerdir. Bu culus, hiç bir vakit bir hudut değişmesi demek değildir ve Çin'in bundan endişe etmesine mahal yoktur.

u-Yi'nin culusu, Mançoo Kuo'nun istiklâlini teyit edecek ve Japonyanın bu devleti ilhak edeceği hakkında dolaşan şayiaları ortadan kaldıracaktır.

Uzak şarkta muharebeler

ANOY, 22.A.A. — Nankin hükûmeti kıtaatı dün Anoy civarında asi Changchouv şehrine hücum etmişler. Şehir öğle üzeri teslim olmuştur.

Hükûmetin bu zaferi Fukien'deki Kızıl rejimin bel kemiğini kırmış telâkki edilmektedir.

HARİCÎ HABERLER

Sovyetler de Giriyor mu?

M. Herriot Cenevreye böyle bir teklifte bulunmuş

CENEVRE, 22.A.A. — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor :

Sovyet Rusyanın Milletler Cemiyetine girmesi hakkında yapılan neşriyat, milletler cemiyetinde ne tekzip ve ne de tekit edilmektedir. Yalnız Rusyanın Cemiyete girmesi, Almanyanın cemiyetten çekilmesiyle husule gelen boşluğu fazlasiyle dolduracağı ve cemiyetin mevkii kuvvetleşeceği ve Mussolini'nin tesis etmek istediği direktuvar meseleninin Cenevreden temamiyle uzaklaşacağı ve beynelmilel siyasetin bazı tebeddülâta maruz kalacağı mütalaaları tekrarlanmaktadır. Rusyanın cemiyete girmesi için M. Herriot'nun teşebbüsatta bulunduğu da ayrıca kuvvetle söylenmektedir.

Sarre'daki Reyiâm

Daha bir çok seneler tehiri teklif ediliyor

CENEVRE, 22.A.A. — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor :

Büyük devletlerin hariciye nazırları konsey toplantılarına henüz iştirak etmediklerinden silahları bırakma meselesi üzerinde burada hiç bir müzakere cereyan etmemektedir.

Bugün kulislerde konuşulan en mühim mesele Sarre işidir. Milletler cemiveti kitabetine büyük harpte bitaraf kalmış üç küçük hükûmet müracaat ederek 1935 senesinde Sarre'da yapılacak reviam içinde Sarre ahalisinin arzu ve kanaatlerini açıkça bildirmeleri keyfiyetinin temini vaziveti hazıra dahilinde imkânsız görüldüğünden reyiama müracaat tarihinin bir kac sene tehirini ve reyiama müracaat edilerek istihsal edilecek neticenin tatbikını da 1945 senesine tehirini ve bu tarihe kadar Sarre'ın milletler cemiyeti mürakabesi altında bulundurularak tabii halin avdetinden sonra ait olacağı hükûmete teslimini tek'if etmişlerdir. Bu teklifi yapan hükûmetler tekliflerine esas olarak Almanya aleyhine rey verecek halkın Hitler siyasetinin magduru olmamalarını temin maksadına matuf olduğunu bildirmektedirler.

Reyiamın şeklini tertip ve tatbik etmek üzre teşekkül edecek komisyona dahil alacak zevat hakkında konseyin hususi bir toplantısında bazı müdavelei efkârda bulunacağı tahmin edilmektedir.

İki müthiş haydut

BALE, 22. A.A. — Kânunusani başlarında Bale'da Veber Bankasına hücum ederek iki memur öldürüp bir aile pansiyonuna iltica eden Valfrmass ve Sandveg isimli iki Alman haydut, dün sabah kendilerini tevkife gelen bir polisi öldürmüşler, bir polisi de ölüm derecesinde yaralamışlardır.

Haydutlar, akşam üzeri, kendilerini takip eden bir polis hafiyesini öldürmüşler, bir başka polis hafiyesini de yaralamışlardır. Bu polis hafiyesi de bugün ölmüştür.

Haydutlar, Laufon - Bern Jurasi - nın takasına iltica etmişlerdir. Birçok polisler kendilerini takip etmektedir. Haydutlar, yanlışlıkla motosikletle geçen bir genci de öldürmüşlerdir.

BERNE, 22. A.A. — Birkaç gün evvel Bale'da bir bankada iki memur ve cumartesi pazar günleri peşlerine takılan polosleri öldürmüş olan iki Alman haydut, şakaklarından vurulmuş bir halde, bu sabah bir parkta ölü olarak bulunmuşlardır.

M. Benes ve M. Titulesco Zagrepte

ZAGREP, 22. A.A. — M. Benes ile M. Titulesco dün akşam yanlarında Çekoslovya ile Romanyanın kendilerini karşılamağa giden Belgrat sefirleri olduğu halde Zagrep'e gelmişlerdir.

Tehir, tehir, tehir

CENEVRE, 22. A.A. — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Silahları bırakma konferansı bürosu evvelce verilen karar mucibince, bugün toplanmış ve Almanya ile Fransa arasında başlıyan müzakerat intaç edilemediğinden komisyon jeneral'in toplanmasını 22 şubata tehir etmiştir. Bu tarihe kadar yine bir anlaşma sahası temin edilemediği takdirde komisyon jeneral'in tekrar bir ay daha tehiri şimdiden karar altına alınmış gibidir.

Uzak Şarkta Nazik vaziyet

M. Herriot'nun tehlikeyi gösteren bir makalesi

PARİS, 22. A.A. — "Agence Economique et Financiere" de çıkan bugünkü makalesinde M. Herriot, geçenlerde Sovyet Rusya merkezî icra komitesinde Litvinoff yoldaşın söylemiş olduğu nutku hatırlatmaktadır.

Hariciye komiseri, bu nutkunda, uzak şark meselesin ortaya koymuştu.

M. Herriot, Litvinoff yoldaşın sözlerini ele alarak bu meseleyi şu suretle tasnif ederek tetkik ediyor :

Mançuri muharebesi, Mançeo Kuanın teşkili, Sovyet Rusyanın şarkî Çin demir yollarındaki menfaatları için endişeleri, bu demiryollarının satın alınması için Japon-Sovyet müzakereleri, Sovvet Rusyaya göre, Mançuride, hudut civarında Japonya tarafından yapılan askerî hazırlıklar, bu hudunun Sovyet Rusya tarafından tahkimi.

M. Herriot, diyor ki :

" Bu suretle, demiryolunun satın alınması ihtimali, sulh veya harp meselesini ortaya koymaktadır. "

Litvinoff yoldaşın, nutkunu tahlilde devam eden M. Herriot, varmış olduğu umumî neticelerde, hariciye komiserinin, topraklarından bir santim bile vermemeğe azmetmiş olan Sovyetlerin ordu, donanma ve hava kuvvetlerini takviyeye devam ettiklerini bildirmiş olduğunu hatırlatıyor.

M, Herriot, Sovyet Rusya ile Amerika arasında münasebatın tekrar tesisi üzerine vaziyetin değişmiş olduğunu kabul ediyor ve diyor ki :

" Sovyet birliği, müşkilâtın karıştığı bir esnada Amerika ile uzlaştı."

M. Herriot, Şark Çin demirvolları idaresi için çıkıp devam eden hadiseleri hatırlatıyor ve :

İki tarafta da, diyor, asabiyet büyük görünüyor ve herşey, müşkilât çıkarılmak için vesile oluyor. Ayni suretle Japonya Amerikanın politikasını ve bilhassa deniz silâhlarını nezaret altında bulunduruyor. "

M. Herriot, makalesini şu neticeye vardırıyor :

" Binaenaleyh, vaziyet açıktır. Bir taraftan Japonya ile Amerika arasında, diğer taraftan Japonya ile Sovyet Rusya arasında gerginlik şüphe götürmivecek bir haldedir ve bu vaziyetin tehlikesiz olduğu söylenemez. Japonyanın fazla nufusunu iskân, etmek ihtiyacı, birçok devletleri işgal eden ihracat faaliyeti, bazı Japon fırkalarının askerî rejim taraftarlığı, bu vaziyetin başlıca sebeplerini teşkil etmektedir.

Bir taraftan bir demiryolu meselesi, öteki taraftan, harp donanmaları meselesi, bu daimî ve umumî meseleye bugün kü şiddetini vermektedir.

Japon Harbiye nazırı istifa etti

TOKIO, 22.A.A. — Jeneral Arakinin istifası kabul edilmiştir. Yerine yarın M. Senjurjo Hayaski geçecektir.

Hücum tankları nereye gidiyor

KAHIRE, 22.A.A. — Reuter : Elsiyase gazetesinin Hortum muhabiri, Hortumdan aym 16 sında cenuba doğru sareket eden hücum tankları ile mitralyözlerden mürekkep müfreze hakkında büyük bir esrar mevcut olduğunu kaydediyor.

Bazılarına göre bu müfreze, hududa tecavüz eden araplara karşı, bazılarına göre de Hayfa'ya gönderilmektedir.

Staviski meselesi tahkikatı

PARIS, 22.A.A. — M. Chautemps, dün adlye, maliye nazırlarını ve polis müdürünü kabul etmiş, ve kendilerile bugün kabinede görüşülecek muhtelif meseleler hakkında konuşmuştur.

Başvekil, Staviski meselesi tahkikatına memur baş müfettişlerden almış olduğu raporlardan bazılarını da tetkik etmiştir.

Başvekil, içtima sonunda neşredilecek olan zecrî karar projelerini arkadaşlarının tasvibine arziçin bu raporları gözden geçirmiştir.

Bu sabah Elysee sarayında toplanacak olan nazırlar, içtimada beynelmilel siyasî meselelerle, dahili siyaset meselelerini de görüşeceklerdir.

Ecnebi lisanla çıkan gazeteler

Hakimiyeti Milliyenin bir yazısı

ANKARA, 22 (Telefonla) — Hâkimiyeti Milliye bu sabahki nüshasında İstanbulda bazı ecnebi lisanla çıkan gazeteler hakkında ciddî tedbirler alınmasını isteyen şiddetli bir yazı neşretmiştir. Bu yazıyı Türkişepostun Anadolu Ajansının bir haberini Alman politikası namına tahrif ederek neşrettiği bilhassa tasrih olunmakta ve bu münasebetle denmektedir ki :

"Bu gazetelerin topuna birden ihbar etmek lâzımdır ki burası toprakları üzerinde ancak kendi politikasına ve kendi politikasının temayüllerine müsaade eden bitaraf, fakat bitaraf olduğu kadar münakaşa edilmez derecede müstakil bir memlekettir.Bu türlü politika ajanların türlü propaganda oyunlarına tahsis edilmiş bir fütbol sahası değildir."

Marsilya ve İskenderiyeye seferler

İZMİR, 22 (Telefonla) — Deniz yolları idaresi umum müdürü Sadettin Beyin buraya avdeti Marsilya ve İskenderiyeye vapur seferleri yaptırılması ile alâkadardır.

SON DAKİKA

İktısat Vekili bugün Nazilliye hareket edecek

Vekil Beyin İzmirde bir elden ihracat hakkında beyanatları

İZMİR, 22 (Milliyet) — İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey bugün öğleden evvel kuru meyve ihracatçıları birliği idare heyetini kabul etmiştir. İdare heyetinin bazıları standarizasyonun lehinde, bazıları ise aleyhinde söz söylemişlerdir. Standarizenin memlekete zararlı olacağı mütaleasını yürütenler ekseriyette idi. Bazı azalar ise prensip itibarile standarizasyonun zarurî olduğu fikrini ileri sürmüşlerdir. Bunlar bu seneki piyasanın sukutu sebeplerini evvelâ cihan buhranına, saniyen rekoltenin iyi tahmin edilmiyerek alivre satışın az yapılmış olmasına atfetmişlerdir. Bu meyanda esas itibarile satışın devamı ve bu usulün kaldırılması şekli üzerinde uzun uzadıya izahat veren birlik azası alivrenin mutlak olarak ifası zaruretini ileri sürmüşler ve bunlara mutabık kalmışlardır. Müzakerede Vali Paşa, Ticaret müdürü ve borsa komiseri hazır bulunmuşlardır. Vekil Bey, öğleden sonra, ecnebi tütün alıcılarını teker teker kabul etmiştir. Celâl Bey tütün alıcılarına bilhassa tütün fiyatlarının neden sukut ettiğini, iskonto ve skartalar etrafındaki sikâyetlerin hakikî mahiyetini sormuş, harice sevkolunan tütünlerin kâmilen dahilde işlenmesi, rekolte işleri ve devam edecek olan mübayaat etrafında malûmat almıştır. Tacirler tütün fiyatlarının sukut sebebini dolar vaziyetine atfetmişlerdir. Bundan sonra kabul edilen Sanayi Birliği idare heyetile halıcılar kendi hususi vaziyetleri etrafında izahat vermişlerdir. Bilhassa mevaddı iptidaiyeden alınmak istenilen munzam belediye hissesinin alınmamasını halı ve palamut hülâsası ticaretinin inkişafını temin edecek olan takas usulünün kabulünü, mevaddı iptidaiyenin tenzilâtlı gümrük tarifesinden istifade ettirilmesini istemişler, Heyeti Vekilenin son kararile transit ambarlarından İstanbula çıkarılan İran halıları dolayısile Türk halıcılığının çok zarar gördüğünü arzetmişlerdir. Vekil Bey bu hususta müzaheret vadetmişlerdir. Celâl Bey, yarın, otokarla Nazilliye gidecektir. Kendilerine Vali Kâzım Paşa, Ziraat Bankası umum müdürü Kemal Zaim, Ticaret müdürü Saffet Beyler refakat edeceklerdir.

İZMİR, 22 (A.A.) — İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey bugün öğleden evvel vali Kâzım Paşa beraberinde olduğu halde kuru meyva ihracatçıları idare heyetini kabul etmiş ve iki saat devam eden görüşmelerinde ihracatçıların müstahsilin, satıcıların ve nakliyat işlerinin selâmetine, memleket menafiine ait vaziyetler üzerinde samimî düşünceler ve nazar noktaları karşılıklı olarak konuşulmuş ve bu münasebetle memleketin çok nafi bir kuvveti olan ihracatçıları tereddüde sevkeden bir elden ihracat şeklindeki yanlış görüş ve şayialar hakkında Vekil Bey şu sözleri söylemişlerdir:

— Bir elden ihracat gibi hakikat ve tatbikat cephesinden memleketimize uymayan işleri düşünmeğe bile vaktimiz yoktur. İhracatçı arkadaşları teşvik ve takviye ederiz. Onların kazançları memleketin kazancıdır. Bunun için böyle ara sıra fışıldayan haberleri bir kere daha tekzip ederim. Realist olarak hareket edeceğiz. Memlektin yüksek menfaatlerini daima düşünmek mecburiyetindeyiz. Bu münasebetle memleketin beynelmilel piyasanın tesiri haricinde olarak memleket ve müstahsilin zararına olan fiyat sukutları ve tedbirleri etrafında konuşuldu.

Vekil Bey oğleden sonra büyük ihracat yapan tütün kumpanyalarının direktörlerini dinleyerek tütün rekoltesi ve satışları hakkında izahat aldılar ve nazara alınacak bazı faydalı hususları görüştüler. Mahmut Celâl Bey bundan sonra sanayi birliği heyetile halıcıları kabul buyurarak memlektin sanayi ihtiyaçları hakkında verilen izahatı dinlemişler ve lâzım gelen noktaları takip için emirler vermişlerdir.

Memlekete gümrüksüz eşya sokanlar hakkında tedbirler alınacak

ANKARA, 22 (Telefonla) — Muhacirin kanununun hükümlerinden istifade edrek memlekete gümrüksüz ticaret eşyası ve bilhassa şeker sokan bazı kimselerin hareketleri hakkında hükûmet tedbirler almak kararındadır. Temyiz mahkemesinin bu hususta verecği bir karara intizaren Gümrük ve İnhisar Vekâleti mezkûr kanun hükümlerinin tefsiri maksadile Millet Meclisine müracaat olunmasını Başvekâletten rica ve temenni etmiştir. Mesele tefsirle halledilemiyecek olursa kanuna hazineyi koruyan ve suiistimallere mâni olacak sarih hükümler ilâvesi teklif olunacaktır.

Matbuat Umum Müdürlüğü

ANKARA, 22 (Telefonla) — Vekâletler 1334 bütçe projelerini hazırlamğa devam etmektedir. Gümrük ve İnhisar vekâleti yeni teşkilâtında gümrüklerde ve İnhisarlarda mürakabe işlerini takviye etmek kararındadır. Bu maksatla yeni sene bütçe projesine lüzumu kadar tahsisat koymuştur. Dahiliye Vekâleti Matbuat umum müdürlüğü kadrosunu genişletmek maksadile bütçe projesile bu dairenin tahsisatının arttırılmasını teklif etmektedir. Mezkûr umum müdürlüğün ayni zamanda bir propaganda bürosu olmak salâhiyet ve imkânlarının verilmesi mukarrerdir.

Âlî İktısat Meclisi toplanıyor

ANKARA, 22 (A.A.) — Alî İktısat Meclisi şubatın birinci günü on birinci toplantısını yapacaktır. Bu devredeki müzakere ruznamesi şudur:

1 — İş kanunları; 2 — Ormanlarımızdan en iyi şekilde istifade mevzuu, 3 — Alî İktısat meclisinin yeni teşkilâtı meselesi.

Yaz içtima devresinin müzakere ruznamesi yine bu mevzulardan ibaretti. Ancak bunların ehemmiyetleri nisbetinde lâzım gelen tetkikat yaz devresinde bitirilemediğinden bu tetkikatın intaçı bu devreye bırakılmıştır.

Kaymakamlar arasında değişiklik

ANKARA, 22 (A.A.) — Kaymakamlar arasındaki değişikliklere dair olan kararname âlî tasdika iktiran etmiştir.

Münhal Malazgirt kaymakamlığına Nazimiye kaymakamı Sıtkı, Nazimiye kaymakamlığına Gönan kaymakamı Zeki, Çıldıra Tuzluca kaymakamı İhsan Hayri, Lâdik kaymakamlığına Vakfıkebir kaymakamı Ramiz, Oltu kaymakamlığına sabık Poshof kaymakamı Pertev, İspir kaymakamlığına sabık Beşiri kaymakamı Nurettin Beyler.

Terfi eden Hariciye memurları

ANKARA, 22 (A.A.) — Hariciye Vekâletinde yedinci daireden protokol dairesi şefi Şevket Fuat, Şifre şubesinde Abdülgani, Sünnî, ikinci daireden Celâl Osman, kâtibiumumîlik kalemi şefi Mehmet Cevat, İskenderiye başkonsolosu Nizamettin, İktısat ve Ticaret işleri dairesinde Talât Rauf, muhtelit hukuk işleri şefi Hasan Basri ve dördüncü dairede Memduh Kemal Beylerin derecelerinin yedinciden altıncıya terfii tasdiki âliye iktiran eylemiştir.

FELEK

Kazalardan alacağımız hisse

Acıklıdır. Maslak otobüs kazasında kaybolan gençlerin ailelerini teselli edecek söz bulunamaz ve işin feci tarafı, bu kaza bugün o biçarelerin başına geldi ise yarın bizim ayni akıbete uğramıyacağımızı, kimse, hattâ hayat ve emniyetimizle meşgul olan belediye bile temin edemez...

Ben kazaların bizde ibret vesilesi olduğuna kail değilim. Bilâkis kaza ve felâketlerin bizde bir irkilme sebebi olduğunu görürüm...

Nitekim — iyice bilmiyorum 308 de mi, 309 da mı — İstanbulda olan büyük zelzele üzerine, İstanbulda kâgir ev yapılmamış ve o zamandan beri ahşaplaşan İstanbul sırası geldikçe bir çıra gibi yanmış, yanmış, yanmıştır... Şimdi de ahşap ev inşaatını yasak ettik. Lâkin, zelzeleye karşı ve yangına karşı alınacak tedbirleri düşünmüş değiliz... Kaza ve felâket neye geliyor ve vuruyorsa onu yokediyoruz. Dişimiz ağrıyınca çektirdiğimiz gibi.

Maslak faciası münasebetile yazı yazan gazeteciler arasında (Akşamcı) imzasını atan arkadaşın evvelki ve dünkü yazılarını okudum. Dünkü yazısında söylediklerine ne kadar taraftar isem, evvelki günkü yazısında "madem ki kullanamıyoruz, otobüsleri yasak edelim,, diye ileri sürdüğü fikre o kadar muarızım.

Eğer her kazada böyle bir şey yasak edersek, elimizde öküz arabasile at kayığından başka şey kalmaz. Fransada geçenlerde vukua gelen müthiş şimendifer kazası üzerine Fransızlar şimendiferleri tatil mi ettiler? Daha üç gün evvel orada bir tayyare daha düştü ve içindeki dokuz kişi yandı, fakat kimse tayyareleri yasak etmeyi düşünmedi. Otobüslerin kazaya sebep olduğunu yazıyoruz. Kabahat otobüste midir?.

Bir takım yolcular bir yelken gemisile seyahat ederlerken yol ortasında geminin kaptanı ölmüş. Tayfalar başsız kalmış.. Gemi sahibi yolcular arasında kaptanlıktan anlıyan biri olup olmadığını sormuş. Birisi:

— Ben kaptanlık bilirim, demiş. Ve geminin idaresini eline almış.. Bir müddet gitmişler... Geceyarısı herkes uyurken müthiş bir çatırdı ile gemi karaya düşmüş... Yolcuların vaveylâsı arasında gemi sahibi uydurma kaptanı bulmuş ve sormuş:

— Be Allahın belâsı herif! Hani sen gemi idare etmesini bilirdin ..

Beriki hiç bozmadan cevap vermiş:

— Bende kabahat yok azizim... Deniz bitti. Önümde deniz olsaydı, bal gibi gidecektim...

Bizdeki kazalar da böyledir: Yol biter. Daha dar sokaklarda sefer yapan tramvay şirketinin otobüsleri neden kazaya uğramıyor?. Onlarda neden adam ölmüyor?.

Esasen kaza tafsilâtını okuyanlar karşıdan gelen otomobilin kazada hiç te methali olmadığını pekâlâ görürler. Yapılan keşfe ve otobüste bulunanların ifadesine göre karşıdan gelen araba, nizamsız olarak giden otobüsü ancak sıyırmış.. O kos koca alâmetler, böyle ufak bir temas ile ağaçlara düşüp parçalanır mı?. Akıl var, yakın var... Şüphesiz ya otobüsün direksiyonu bozuktu, ya şoför acemi veya idaresizdi...

Bir acı itiraf: İstanbulda bugüne kadar değil otobüslerin hattâ şehrin en kalabalık yerinde işliyen otomobillerin bile süratleri tahdit edilmemiş sağdan gitmeleri, tramvay mevkiflerinde yolcuların inmesini beklemeleri gibi şeyler onlara dinlettirilememiştir. Halkın selâmetine taallûk eden hiç bir belediye nizamı bunlara karşı infaz edilememektedir. Bunun sebebi bizim lâübaliliğimizdir. İstanbulda kaç araba bu yüzden cezaya çarpılmıştır?.. Ve çarpıldıkları cezalar nedir?. Avrupada en ufak nizamsız hareket çok ağır cezayı muciptir. Onun için şoförlerin ödleri kopar.. Bizde otomobiller Beyoğlu caddesinde yaya kaldırımlarına çıkıyorlar, bilmem görenler var mı?.

Tabii, korkusuz, baskısız kalınca, otobüs bozuk, şoför idaresiz ve acemi, sürat fazla olur.. Bunda otobüs vasıtasının kabahati nedir?..

Ben burada bir kere daha aynen yazacağım. Bizde belediye nizamatı daimî ve muttarit bir takip fikrile tatbik edilmemekte ve o yüzden tesirsiz kalmaktadır. Hadisenin tahkikatı ile meşgul olurken işin bu tarafını da araştırmak gelecekteki kazalar için faydasız bir şey olmaz.

FELEK

Yeni İngiliz sefiri

Yeni İngiliz sefiri Sir Percy Lorraine bu ayın otuzuncu günü şehrimize gelecek ve ertesi günü Ankaraya gidecektir.

Kaza kongreleri başladı

Cümhuriyet Halk fırkası nahiye kongreleri nihayet bulmuş, kaza kongrelerine başlanmıştır. Bu meyanda Eminönü kazası kongresi de çarşamba günü akşamı saat 20 de Şehzadebaşında Letafet apartımanındaki merkezinde yapılacaktır.

Sadettin Bey İzmire gitti

Devlet Denizyolları müdürü Sadettin Bey, İzmirde bulunan İktısat Vekili Celâl Beye iltihak etmek üzere dün akşam Bandırma tarikile İzmire gitmiştir.

Deniz ve hava müsteşarı

Bayramda şehrimize gelen deniz ve hava müsteşarı Sadullah Bey, dün akşam Ankaraya avdet etmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Ekonomi

Çekoslovakya İle ticaretimiz

Müzakeratta bulunacak heyet Ankaraya gitti

Türkiye ile Çekoslovakya arasında aktedilecek yeni ticaret mukavelesi mü zakeratına memur edilmiş olan Çekoslo vakya Hariciye nezareti müdürlerin den M. Jaroslav Skorkvsky ve Çekoslovkya Tcaret ve Sanayi nezareti müşavirlerinden M. Dr. E. Planansky dün akşam Ankaraya gitmişlerdir. M. Skorkovsky dün bize Tokatliyan otelinde Ankarada cereyan edecek müzakerat hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— Türkiye ile Çekoslovakya arasında 931 senesinde muvakkat bir ticaret mukavelesi aktedilmişti. Bu mukavele en ziyade mazharı müsaade millet muamelesi esasına müstenitti. Bu sebeple gümrük tarifeleri hakkında hususi bir kayıt mevcut değildi. Her iki hükûmet biribirine karşı gümrüklerde mütekabilen en ziyade mazharı müsaade millet muamelesi yapmakta idiler. Fakat o zamandan beri vaziyet değişmiştir. Buhran dolayısile birçok memleketler döviz tediyesi için biribirlerine karşı hususî tedbirler ittihaz etmek zaruretinde kalmışlardır. Bu sebeple Türkiyede Çekoslovakya ithalâtına karşı bazı tedbirle rittihaz etmeğe mecbur olmuştur. Bunun neticesi olarak eski muahedede mevcut en ziyade mazharı müsaade millet muaelesi kavdı artık bir rol ifa edemiyecek bir vaziyet hâsıl olmuştur. Çekoslovakyada döviz ihracı hakkında bazı tedbirler ittihaz edilmiş ise de Türkiye ithalâtına karşı hiç tahdidat mevcut değildir. Türkiye mahsulâtının Çekoslovakyaya duhulü daima serbest olduğundan son seneler zarfında ithalât ve ihracatımızda alevhimize bir açık hâsıl olmuştur. Son istatistiklere nazaran bu açık mikdarı 20 milyon Çekoslovak kronuna baliğ olmuştur. Bugün için yeni başlıyacağımız müzakere de müvazeneyi temin için her iki tarafın menafiine muvafık bir sureti tesviye bulmak meselesi mevzuu bahistir. Serbestii mübadele esasına müstenit olan eski ticaret mukavelesi bugün haricî ticaretimizde mühim bir açık husule getirmiştir. Bunun sebebi Türkiyede mevcut tahdidat dolayısile 1933 senesinde Türkiyeye ithalâtımızın azalmış olmasıdır. Türkiyede buhranı hâzır dolayısile her hükûmetle hususî mukaveleler aktettiği gibi Çekoslovakya ile vaziyeti hâzıranın icap ettirdiği şekilde bir mukavele akdi lâzımgelmektedir. Çekoslovakyadan Türkiyeye mensucat, kâğıt, makineler, cam, porselen, madeni eşya ithal edilmektedir. Türkiyenin Çekoslovakyaya ithalâtı da tütün üzüm ve incir, fındık, pamuk, yün, afyon, deri gibi mahsulâttır."

Yeni bütçelar

İstanbul Ticaret ve Sanayi odası bütçesile, Zahire borsası bütçesi İktısat vekâletince tasdik edilmiştir. Ticaret odasının yeni sene bütçesi 172 bin, zahire borsasının bütçesi 72 bin liradır.

Pirincin muamele görmesi

Pirincin borsada muamele görmesi için karar verilerek İktısat vekâletine bildirilmişti. İktısat vekâleti bu hususta kararın tetkik edilmekte olduğu cevabını vermiştir.

Ölçü işleri normal halde

Ölçüler müfettişliği, yeni ölçülerin ilk tatbikatında Ticaret ve Sanayi müdürlüklerinden memur almıştı. Işler tabii hale gelmiş olduğundan bu memurlar yerlerine iade edilmişlerdir.

Benzin fiatları

Bir mikdar gayri tabiî surette yükseltilmiş olan benzin fiyatları üzerinde Ticaret odası tetkikatını bu hafta bitirerek raporunu Ticaret müdürlüğüne verecektir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

22 Kânunusani 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	95	Elektrik	—,—
1933 İstikrazı	98,50	Tramvay	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tünel	—,—
Ünitürk	27,50	Rıhtım	17.75
„ II	26 20	Anadolu I	46.80
„ III	26,90	„ III	45.50
Gümrükler	8	„ III	46.50
Bağdat	9,75	Kuponsuz	
T. askeriye	9,75	Mümessil	53.40

ESHAM			
İş Bankası Nama	10	Telefon	12
„ „ Hamiline	10	Terkos	21.50
„ „ Müessis		Kuponsuz	
Tramvay	44.50	Çimento	11.70
Anadolu Hisse	24.90	İttihat dey.	17.70
Kuponsuz		Şark dey.	1.30
Şir. Hayriye	15	Balya	1[illegible]
Reji	4.15	Şark m. ecza	2.85

ÇEK FİATLARI			
Paris	12.06	Prağ	15.92
Londra	662.50	Viyana	4.22
Nüyork	76.20	Madrit	5.77
Milano	901.75	Berlin	1.99.56
Brüksel	3.39.42	Belgrad	34.74.75
Atina	82,70	Zloti	4.2083
Cenevre	2.44.35	Peşte	3.575
Amsterdam	1.17.62	Bükreş	7959
Sofya	85.84.25	Moskova	10.94

NUKUT (Satış)			
	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	167	1 Şille. Av.	24
1 İsterlin	665	1 Pezeta	16
1 Dolar	128	1 Mark	50
20 Liret	219	1 Zeloti	24,—
20 F. Belçika	113	20 Ley	20
20 Drahmi	24	20 Dinar	46.—
20 İ. Isviçre	818	1 Çernoviç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	9.28
21 Kur. Çek.	118	1 Mecidiye	0,34
1 Florin	83	Banknot	2.35

Vilâyette

Vergi işleri

Maliye müsteşarı dün İstanbula geldi

Maliye müsteşarı Faik, varidat umum müdürü Rüştü Beyler dün şehrimize gelmiştir. Bu zatlar, İstanbulda 1 eylûl 933 tarihinden itibaren mer'i olan yeni malî teşkilât kanunu tatbikatının verdiği neticeleri tetkike başlamışlardır. Faik Bey, mürakıpler ve müdürlerle uzun uzadıya görüşerek vergi tahakkukları ve tahsilleri hakkında izahat almıştır.

Noksanlar da tetkik edilmektedir. Bazı mıntakalarda gerek tahakkukların ve tahsilâtın iyi olmadığı söylenmektedir. Tetkikler neticesi bunlar anlaşılacaktır.

Türkiye - İran dostluğu

Türkiye cümhuriyeti ile İran devleti arasında aktolunan dostluk mukavelenamesinin tasdikına dair kanun dünvilâyete bildirilmiştir.

Adana Emniyet müdürü

Adana emniyet müdürlüğüne tayin edilen emniyet üçüncü şube müdürü Mehmet Ali Bey dün vazifesinden ayrılmıştır. Şubeye emniyet müfettişlerinden Cevdet Bey vekâlet etmektedir.

Emniyet müdürlüğünde yangına karşı tertibat

Devarie son yapılan tamim üzerine Emniyet müdürlüğünde de yangın tertibatı alınmaktadır. Bu meyanda Defterdarlık binasının bir kısmında bulunan Emniyet müdürlüğü elektrik tesisatının yeniden yaptırılmasına başlanmıştır. Memurlar tesisat bitinceye kadar lâmbalarla işlerini görmektedirler. Defterdarlık ta ayni şekilde elektrik tesisatını yenilemeğe başlamıştır. Emniyet müdürlüğünün nezarethane kısmı da harap bir halde bulunmakta idi. Burası da tamir edilerek, bazı ilâveler le genişletilmiş ve motosikletler için de yeni bir garaj yapılmıştır. Zabıta memurlarının yatakhanesi ve daire tamir suretile kısmen harabiden kurtarılmıştır. Dairenin daha bazı yerlerinin tamirine devam edilmektedir.

Şirketlerde

İhtilâfsız olmuyor

Vapurcular arasında ihtilâfın biri bitiyor öbürü çıkıyor

Vapurcular Şirekti ile Devlet Deniz yolları idaresi arasında sefer tarifeleri yüzünden geçenlerde bir ihtilâf çıkmış ve bir kaç gün evvel yeni mukavele imzalanarak seferlerin üçte ikisi Devlet Denizyollarına geri kalan biri de Vapurcular Şirketine bırakılmak suretile halledilmişti.

Fakat bu sefer bizzat Vapurcular Şirketinde, şerikler arasında yepyeni bir ihtilâf daha çıkmıştır. Bu ihtilâfın mevzuu şudur:

Vapurcular Şirketi hissedarlarından bazıları — ki bunlar meyanında Sadık Zadeler de bulunmaktadır — şirketin 500,000 liradan ibaret olan sermayesinin tezyidine taraftardır. Bu suretle şimdi malik bulundukları üçte bir sefer hattından daha fazlasına hak kazanacaklardır. Lâkin hissedarlardan Tavil Zadeler (Hafız kaptan), Kocaeli (Hasan Bedrettin Bey ve arkadaşları) buna muhalif bir vaziyet almışlardır.

İhtilâf devam ederse, bunların şirketin tasfiyesini de istiyecekleri şayidir.

Şirket teessüs ettiği halde hissedarların eski sahip oldukları vapurlara şimdi de bizzat şahsî malları gibi bakmak kanaatinden sarfınazar edemedikleri de görülmüştür.

Meselâ: Şirket, eskiden bir şahsa ait vapurun kaptanını değiştirse veya o vapurda tadilât yapsa itirazlar yükselmektedir. Şirekt, sermayesinin tezyidi ve diğer meseleleri görüşmek için 8 subatta fevkalâde bir umumî heyet içtimaı yapılacaktır. Bu içtimaa ehemmiyet verilmektedir .

İnhisarlarda

Tuz lâyihası Gönderildi

Yeni lâyihada ne gibi esaslar gözetiliyor?

İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından tanzim edilen yeni tuz kanunu lâyihası, İnhisarlar ve Gümrükler Vekâletine gönderilmiştir. Lâyiha Heyetivekilece tetkik edildikten sonra Büyük Millet Meclisine takdim edilecektir. Lâyihanın esaslı noktaları şunlardır: Yeni kanunda efrat tarafından istihsal olunan tuzlardan resim almak şekline nihayet verilmiştir. Tuz imal ve istihsali inhisarını vazeden 1278 numaralı tuz talimatnamesinin ihtiva ettiği hükümlerle bundan sonra neşredilen nizamname ve kanunlardaki müteferrik hükümler bugünün ihtiyaçlarına uygun bir şekilde tadil edilmiştir.

Romanya, Yunanistan ve Avusturya ve daha bir çok memleketlerde mevcut kısmî inhisar sisteminin devamı esas itibarile kabul edilmiş ve satış serbest bırakılmıştır. Bu nokta lâyihanın en bariz vasıflarını teşkil etmektedir.

Lâyihada mart 341 - 925 tarihli kanunla tuz istihsal edilen tuzlalarda tuzun beher kilosu için tespit edilmiş olan altı kuruş fiat muhafaza edilmiştir. Bununla beraber tuzdan kimyevî maddeler istihsalinde, harice gönderilen gıda maddelerinde, sanayide ve dericilikte kullanılacak tuzların mümkün mertebe ucuz verilebilmesini temin edecek maddeler ilâve edilmiş ve görülecek lüzum ve ihtiyaç üzerine hayvanları çok ve tediye kabiliyeti az olan mıntakalarda tuz fiatlerini ucuzlatmak üzere diğer mıntakalar fiatinde değişiklikler yapılabilmek üzere kanuna bazı hükümler konulmuştur.

Lâyihada muayyen mıntakalarda tuz fiatının yeknesaklığı keyfiyeti de nazarıdikkate alınmıştır. Bundan başka kaçakçılığın önüne geçmek için hudutlarda, şimdiye kadar olduğu gibi, maliyet fiatine tuz satılabilmesi, bu suretle kaçak tuz tedarikinden halkın içtinap etmesi ve bunların memleket tuzuna alıştırılması için lâyihaya bazı kayıtlar konulmuştur.

Lâyihada haricî satışı mümkün kılabilmek için azamî kolaylıklar gösterilmesine de bilhassa ehemmiyet verilmiştir.

Halkı külfete maruz bırakmamak için satış faturaları ve verilmesi lâzım gelen beyannameler damga resminden muaf tutulmuştur.

Anahatları bundan ibaret olan kanun lâyihasının diğer maddeleri satış serbest olmakla beraber kaçakçılığa meydan vermemek üzere icap eden kontrol şeklini ve sureti icrasını tarif etmektedir. Ve inhisar idaresi ayni zamanda bir satıcı olduğundan bu husus için kanunla ifadesi lâzım gelen bazı noktaları tespit eylemektedir.

Kibrit fiatları

Kibrit Şirketi Umum Müdürü M. Ravvl ve müdür M. King ile müdür muavini Hamdi Bey, kibrit fiatlerinin indirilmesi hakkında Maliye Vekâletile cereyan etmekte olan müzakerata devam için dün akşam Ankaraya gitmişlerdir. Kibrit şirketinden çıkarılan Türk memurlar maruz kaldıkları haksızlığın tamiri için teşebbüslerinde devam etmektedirler. Şirketin bu mesele hakkında verdiği malûmata göre şirkette müstahdem memurların cümlesi Türktür. Yalnız son zamanlarda şirketin zarar etmesi üzerine tasarruf maksadile memurlar arasında tasfiye yapmak mecburiyeti hâsıl olmuştur. Şirkete göre, meselenin alevlenmesi, kibrit fabrikasında makinistin işinden çıkarılması hasebile öteye beriye yaptığı şikâyetlerden ileri gelmiştir.

İstanbulda mevcut memurlardan ancak üçü çıkarılmıştır. Diğerleri Anadolunun muhtelif yerlerinde bulunmaktadırlar. Kaçakçılık işleri hükûmet tarafından takip edilmekte olduğundan kaçakçılık işlerinde istihdam edilmekte olan bu memurlara artık lüzum kalmamıştır.

Üç idarenin 6 aylık hesabı

Ankaradan bir tetkik heyeti geldi

Devlet Denizyolları, Akay, fabrika ve havuzlar müdürlüklerinin geçen altı aylık hesaplarını tetkik etmek üzere Divanı Muhasebattan, Maliye muhasebei umumiye müdürü Faik, Deniz ve hava müsteşarlığı kaputaj şubesi müdürü Ayetullah Beylerden, İktısat vekâleti Muhasebe müdürü ile diğer muhtelif mercilere mensup üç kişiden mürekkep bir heyet, şehrimize gelmiştir. Heyet, evvelki gün fabrika ve havuzlar idaresinde tetkikata başlamış ve dün berayi tetkik Yalovaya gitmiştir. Heyet, her üç idarenin sarfiyatını birer birer tetkik edecek, vesaiki sarfiyeyi görecek ve hazırlayacağı raporu İktısat vekâletine verecektir.

Vekâlet, bu raporu, mütaleasının ilâvesile bu üç çidarenin heyeti umumiyesine sevkedecektir. Heyeti umumiye, bu raporu tasdik etmek suretile her üç idare, geçen altı aylık hesabatta ibra edilmiş olacaktır.

Mahkemelerde

Yanan dosyalar peyderpey tamamlanmaktadır

Postada Adliyeye ayrılan kısım gelecek hafta sonunda boşaltılmış olacak

Cumartesi gününden itibaren postahanenin üst katında işe başlamış olan yenileme bürolarının işi birden bire tekâsüf etmiştir. İlk günü ancak altmışar, yetmişer müracaat kabul etmiş olan bürolara son iki gün zarfında vukubulan müracaatlar yüzerden aşağı düşmemiştir.

İcralarda yenileme işleri için müracaatlar icra tetkik merciine yapılmaktadır. Tetkik mercii müracaatları kabul etmekte, sonra delâilin toplanmasını ait olduğu icra memurluğuna havale etmektedir. İcra memurlukları bütün delâili toplayıp muamelâtı tekemmül ettirdikten sonra dosyalar tekrar icra tetkik merciine gidecek ve orada kat'i karara raptedilecektir.

Cezalarda yenileme işleri bitmiş gibidir. Muhakemeleri derdest olan mevkuflulara ait dosyalar hemen tamamen yenilenmiştir. Bunlardan bir kısmı istintak hâkimleri tarafından da ikmal edilmiş ve ait oldukları mahkemelere sevkolunmuştur.

Dünden itibaren fıkrai hükmiyeye müstenit mevkufların dosyalarının tecdidine başlanmıştır. Bunlar muhakemeleri bitmiş, fakat dosyaları, temyize gönderileceği veya mahkûmlar tarafından temyiz edileceği esnada yanmış olan mevkuflardır. Bunların da dosyaları kayıtlara, şahitlere ve zabıtlara istinat edilerek tecdit olunmaktadır.

Tahkikat ne safhada?

Adliye yangınına ait tahkikata devam edilmektedir. Müstantik tahkikatının bir haftaya kadar biteceği tahmin edilmektedir.

Belediye dairesinde müfettişlerin tahkikatı gittikçe genişlemektedir. Yangın maznunları buraya da müracaatla tahkikatın tevsii talebinde bulunmuşlar ve bazı şahit isimleri vermişlerdir. Dün bu şahitlerden Dr. İzzettin Bey dinlenilmiştir.

Öğrendiğimize göre, tahkikat bilhassa yangının zuhurundan sönmesine kadar geçen zamana ait vaziyetlerin tespitini istihtaf etmekte ve yangın da bulunanların şehadet ve malûmatlarına müracaat edilmektedir.

Müfettişler şahitlere yangının başlamasından sönmesine kadar geçen müddeti, her kısmın yanış müddetini, bölmelerden yangının diğer bölmelere nasıl sirayet ettiğini, yangın esnasında binanın etrafına kordon çekilip çekilmediğini, bu kordonun yangın başladıktan ne kadar sonra çekildiğini, kordon teşkil eden kuvvetlerin adliye memurlarının ve alâkadarların dosya kurtarmak teşebbüslerine mümaneat edip etmediklerini sormaktadırlar.

Maamafih tahkikat yalnız bu cihetlere münhasır değildir ve çok geniş tutulmakta, safahatı hakkında da pek ciddi bir ketumiyet muhafaza olunmaktadır.

Postahanenin taşınması

Adliyenin postahaneye taşınması işi için hazırlıklar başlamıştır. Posta idaresi adliyeye tahsis edilen kısmı gelecek hafta nihayetine kadar sureti kat'iyede tahliye etmiş bulunacaktır. Adliye şimdilik mahkeme salonları inşasına lüzum görmeden binaya nakledecek ve bugünkü vaziyeti ile çalışmıya başlıyacak, bilâhare yavaş yavaş salonların inşasına başlanacaktır. İlk inşa edilecek salon ağırceza mahkemesi salonu olacaktır. Asliye mahkemesi salonları icabında münferit hâkimli mahkeme salonu olabilecek tarzda inşa edilecektir.

Su'istimal davası

Kadıköy malmüdürlüğünde bin küsur liralık bir suiistimalden suçlu malmüdürü Salâhattin, muhasebe kâtibi Cevat Beylerle mevkufen muhakeme edilmekte olan veznedar Nazım Beylerin muhakemelerine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü muhakemede Nazım Beyin tahliye talebi reddedilmiş ve 932 senesi hesabatına ait defterlerin celbine karar verilmiştir. Muhakeme bunun için başka güne talik edilmiştir.

Alâmeti farika davası

Kaput bezi tüccarı Nesim Taranto Efendi tarafından bazı yerli ve ecnebi kaput bezi satan tüccarlar aleyhine açılan alâmetifarika taklidi davasına dün de ikinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Bu muhakemenin evvelki celsesinde Ticaret Odasından ehlihibre tayin edilecek zevatın isimleri istenilmişti. Dün bu liste mahkemeye gelmiştir. Listede isimleri geçen zevattan Karamürsel fabrikası müdürü Fazıl, Bakırköy fabrikası Müdürü Etem ve tüccardan Hulûsi Beyler ehlihibre olarak seçilmişlerdir. Muhakeme ehlihibrenin tetkikat yapması için 31 kânunusaniye bırakılmıştır.

Kilo'arla esrar

Sekizinci ihtısas mahkemesinde bir esrar kaçakçılığı davası intaç edilmiştir. Hâkim Hikmet Bey tarafından muahkemeleri icra edilen bu davanın maznunları Fener sakinlerinden kasap Ahmet, Yakup, ve Hüseyindir. Bunlardan kasap Ahmet 22 kilo 920 gram, Yakup 16 kilo 868 gram, Hüseyin de 40 kilo 601 gram esrar kaçakçılığından maznun bulunmaktadırlar. Muhakeme neticesinde üçünün de cürümleri sabit olmuştur. Bunlardan kasap Ahmet bir sene hapse ve 22 bin 920 lira para cezası vermeğe, Yakup bir sene hapse ve 16 bin 868 lira para cezası vermeğe, Hüseyin de 40 bin 601 lira para cezası vermeğe mahkûm olmuşlardır

FIKRA

Fiat listesi neşri ameli bir tedbir değildir

Okkanın kiloya tahvilinden sonra halkın aldanmaması için her hafta havayici zaruriye fiatlerini gösterir bir cedvelin neşri suretile tedbir alınacağına dair ortada dönen sözler, geçici bir gazete havadisi olmakla kalmadı, tahakkuk sahasına da çıktı.

Bazı esnafımız, fırsatlardan istifade etmeği, öteden beri kendilerine daima şıar edinegelmişlerdir. Ticareti kolay kazanmak şeklinde telâkki eden bu kabil insanlar için havanın yağmurundan güneşin kızgınlığına kadar her şey, bir kazanç vesilesidir. Kazanç, her tüccarın hakkıdır. Ve kazanç, meşru hududunu geçmediği takdirde hürmete şayandır; fakat o, bu hududu geçtiği dakikadadır ki kazanç vasfını kaybeder ve ihtikâr şeklini alır. İşte bu memlekette asıl mücadele edilecek olan budur.

Okkanın kiloya tahvili, memlekette bazı açık göz esnafı gayri meşru kazanca sevketti. O derece de ki, bazı dükkânlarda yalnız dirhemler grama tahavvül etti ve buna mukabil fiat listeleri sabit kaldı. Ve yevmiye defteri halk aleyhine ve bu kabîl esnaf lehine kilo'da 87,5 dirhemlik bir kâr kaydetti Meselâ bir kasap dükkânı görüyorsunuz ki, kilodan evvel sığır etinin fiatini 40 kuruş olarak ilân etmekte iken kilodan sonra bu fiattan 87,5 dirhemin tenzili lâzımgelirken gene 40 kuruştan satmağa devam etmektedir.

Fakat şunu haber verelim ki, sükût etmeyip te sesinizi yüksettiniz mi, hemen esbabı mucibesi hazırdır:

— Efendim, malûm ya, mevsim kış.. Koyun sığır az geliyor.

Mevsimin kış olduğu muhakkak olmakla beraber kilonun kışı davet ettiği hiç te akla mülâyim gelen bir iddia değildir. Bazı esnafımız da halkı izrar etmek suretile kazanmak hasleti mevcut oldukça, fiat listeleri neşri, ameli her türlü kıymetten uzaktır.

Fiat listesine şöyle bir göz gezdirelim: Beyaz peynir, Edirne; yağlı.. beyaz peynir, yağsız.. Yağlar: Trabzon yağı, Maraş yağı, Mardin yağı.. Şehirde iki nevi peynir, üç dört nevi yağ değil akla gelebilecek nevi kadar peynir yağ vardır. Biz eminiz ki, o listeyi bizzat tertip eden zat bile, tetkikine arzedilecek peynir ve yağların nevirleri karşısında mebhut ve mütehayyir kalır. Listenin diğer maddelerini de bunlarla pek âlâ kıyas edebiliriz.

Onun içindir ki okkanın kiloya tahvilinden halk aleyhine kabaca istifade etmek istiyenlere karşı biz en amelî yolu, listeler neşri suretile fer'i tedbirlerde değil, onlar hakkında şiddetli cezalar ittihaz ve tatbikinde buluyoruz. Yapılacak şey, bütün esnafa kat'i tebligatta bulunmak, ve tebligat hilâfına hareket halinde dükkânının muayyen müddetle kapatılacağını ve seddi icap ettiren esbabın herkesin görebileceği bir yafta ile dükkânın kepengine yapıştırılacağını bu kabîl esnafa ihtar etmektir. Bugünkü mevzuatımız buna müsait değilse, halkın korunması ve halkın zarar görmemesi namına Dahiliye vekâletinden bu müsaadenin istihsali esbabına derhal ve en kısa zamanda teşebbüs etmesini rica ederiz.

Biz, bu kabîl adamları halkı soyan hırsız şeklinde olduğu kadar medenî inkılâbımızı istismar etmek istiyen hainler şeklinde de telâkki eder ve ceza tayininde haklarında amansız davranılmasını isteriz.

Salâhaddin ENİS

Belediyede

Yeni plâkalar

Senebaşından itibaren otomobillerin yeni plâka taşımaları lâzım geliyordu. Bazı arabaların henüz plâkalarını değiştirmedikleri anlaşılmmıştır. Belediye şubelere bir tamim yaparak otomobillerin tekarar kontrol edilmesini bildirmiştir.

Sinemalarda çocuklar

Hıfzıssıhha kanununun 167 inci maddesi mucibince 12 yaşından küçük çocuklar umumî sinema ve tiyatrlara girmekten menedilmişlerdir. Fakat müesseselerin bu memnuiyete riayet etmedikleri anlaşılmıştır. Belediye kaymakamlıklara bir tamim yaparak sinema ve tiyatroların sıkı bir surette teftişini bildirmişir. Küçük çocukları sinemalara kabul edenlerin şiddetle tecziyesi takarrür etmiştir.

Ali Canip Bey

Maarif vekâleti umumî müfettişlerinden Ali Canip vekâletten vuku bulan davet üzerine dün akşam Ankaraya gitmiştir.

İçtimaî bahisler

Zihnimizi olgunlaştırmak için neler okunmalıdır?

Kütüphanelerimizde binlerce kitap vardır. Bunların çoğu arapça, farsça ve bir miktarı da Türkçedir. Ancak hemen itiraf etmelidir ki, bunların içinde Türkçe olanların mühim bir kısmını okuyup anlamak şimdiki gençler için diyebilirim ki, pek müşküldür. Bu kitapları Türkçe sayışımın sebebi kütüphanenin defterine Türkçe eserler arasında kaydedilmiş olmalarıdır. Fakat hakikat halde onlar Türkçe değil, Osmanlıcadır. Bu dil ise bazan rabıta edatlarile ve bazan olduğu ve bulunduğu gibi sıla sığalarile birleştirilmiş arapça ve farsça kelimelerden mürekkep uydurma bir şeydir. Bu dili öğrenmek için hiç olmazsa acem ve arap edebiyatını okumak lâzımdı. Bu sebeple eskiden bir adam için en büyük şeref ve temyiz vesilesi kitabete muktedir olmaktı. Bir adamı methetmek isterlerse Allah için iyi kâtip derlerdi. O adam bugün ilk mektep talebesinin bildikleri ilmî hakikatlerden gafil olsa da buna ehemmiyet verilmezdi.

Osmanlıca böyle tamamen uydurma ve manasız, acayip bir şekil olduğu halde onu beğendirmek için kalem sahipleri neler düşünmemişler, neler yazmamışlardı? Edebiyat hocamız Recai zade Ekrem bir "Talimi Edebiyat" kitabı neşretmişti. Bu kitap için o zamanın en büyük âlimlerinden sayılan Cevdet Paşa merhum bir takriz yazmıştı. Bakınız ne diyor: (Zevku belâğat ile halâveti yabı hakikat olan üdebaya vazıh ve ayandır ki, asıl Lisanı Osmanî Türkçe olduğu halde arabî ve farisî ile mahlût ve mahruç bir lisanı letafet resandır. Gûya derzhanei maanîde tarzı Arap üzre biçilmiş ve usulü farisî üzre dikilmiş olan dibayı zibayı Türkiye bürünmüş bir şahidi şirin edayi bediülbeyandır.) Allah allah bu ne tekerleme ve ne çok lâf! Bunun manası şu ki, Türkçe tatlı sözlü, sevimli edalı yosma bir güzeldir. Ancak bu güzel gene güzel bir Türk kumaşına bürünmüş, fakat bu kumaşı galiba arapların bürünüşü gibi biçmişler amma dikerken acem tarzında ve (Maanî) terzihanesinde biçilmiş.

Vah zavallı güzel Türkçe bak seni ne acayip ve gülünç bir kıyafete sokmuşlar! İşte bu yapma dili öğrenmek için en aşağı on beş sene çalışırlardı. Ancak zannedersem bu kadarı da kâfi değildi. Zira mektebi Mülkiyeden çıktığım günlerden bir kaç ay sonra bir hocalık istemek üzere Maarif nazırı merhum Münif Paşaya müracaat ettiğim vakit başımdan geçen bir hâdise ile bunu anlamıştım. Nazır Paşa âdeti veçhile beni bizzat imtihan etmek istiyerek elime evvelâ bir Gülistan vermişti. Buradan bir hikâye okuyarak iyi kötü manasını vermiştim. Ondan sonra elime Thiers in meşhur Fransa inkılâp tarihinin bir cildini vermişti. Oradan rastgele bir sahife okutmuştu. Bu sahifeyi de şöyle böyle okuyup tercüme etmiştim. Bundan sonra sıra Türkçeye, hayır Osmanlıcaya gelmişti. Bu defa bana diğer bir kitap vererek gösterdiği bir sahifeyı oku diye emretmişti. Vakıa ben bunu okumuştum. Fakat her satırda dört beş yanlışımı çıkarmıştı. Bundan başka bu okuduğum şeyden hiç bir mana çıkaramadığımı da Nazır Paşa görünce hem pek taaccüp etmiş ve hem bana memuriyet verilemiyeceğini söylemişti. Fakat bu ne garip bir netice idi? Yirmi yaşında bir Türk genci memleketin en büyük mektebinden en yüksek bir diploma ile çıkmış bulunuyor da gûya kendi dilinde yazılmış bir kitabı okumaktan âciz bulunuyordu! O kitap neydi, okuduğum sahife neden bahsediyormuş? Bunu cesaret edip Nazır Paşaya sormuştum. Bu kitap Siyeri Veysidir. Okuduğun bahis te İmam Alinin Hazreti Fatıma ile izdivacından bahsediyor, dedi. Bu vakadan on gün kadar sonra ben tekrar Münif Paşanın yanına girmiştim. Ne geldin, sana memuriyet yok deyince efendim ben Türkçe bilmiyorum amma başka bildiğim şeyler var, onlardan da imtihan ediniz, deyince cidden nezaket göstererek okuduğumu saydığım ilimlerden iktısa da ait bazı şeyler sormuş ve aldığı cevaplardan pek memnun olmuş olacak ki, beni Hukuk mektebinde kendisinin okutmakta olduğu "İlmi serveti mihel" dersine muavin tayin etmişti. O günden itibaren Osmanlıcaya da çalışmağa başlamıştım. O gündenberi kırk sene oldu amma iyi öğrendiğimi zannetmiyorum. Şu halde tarihe meraklı bir genci tasavvur ediniz kütüphanenin birine gidip tarihî bilgilerini arttırmak istiyor. Eski kitaplarımızdan hangisini lezzetle okuyabilecektir? Faraza Hoca Sadettinin Tacütte varihini alıp okumak istese, ne anlıyacak? Çünkü bu büyük hoca herkesin bildiği ve hepimizin candan sevdiğimiz İstanbul şehrini vasfetmek için bakınız neler yazmış!

(Eğerçe, ol şehri meşhur manzuru cümhur olup tekmil âmal ve emâni ve tahsili esbabı maaş ve zindegânı için ol hıttai fırdevs âyin savbına muhaceret eden eshabı misafiretin peygamile bittafsilihi malûmları olmağın vasıftan müstağnidir. Lâkin alâyiki beşeriye mumaneati ile ol güzidei memaliki rum olan cayi dilkişa temaşasından mahrum olan erbabı daniş (mısra) (Velüznü ya'şebu kablelayni ahyana) fehvası üzre kulaktan âşık olup visalinden hayali ile fürsent ve itsimar tefasili evsafına arzument oldukularına binaen inanı kümbeti kilkü zaba sürat ol semte münsarif kılındı.)

Bu ne can sıkıcı ibare! Hoca Sadettin Efendi diyor ki: İstanbula alış veriş ve bir iş bulmak için gelenler ve gidenler çoktur. Onların ağzından herkes İstanbulun ne olduğunu işitmiştir. Fakat bu şehire gelemiyenler onu daha çok ve daha iyi bilmek isterler. Onun için ben bunu tafsil etmek istiyorum. Benim kalemin bir arap atı gibidir, rüzgâr gibi uçar, o sebeple kalemimi o vadiye sevkediyorum ki, İstanbulun ahvalini yazsın! Yarabbi, bu eski adamlar o kadar zahmetlere nasıl katlanmışlardı? Bu ne kadar gayri tabiî bir lisan imiş! Türklerin o kadar uzun müddet maarifçe geri kalmalarını intaç eden mühim sebeplerden biri de bu Osmanlıca olduğuna hükmolunabilir. Şu halde dilimizi halis Türkçeye çevirmek için sarfedilen emekler son derece alkışlara lâyıktır. Eski tarih kitaplarımızdan istifade etmek için yalnız Osmanlıcayı bilmek kâfi değildi. Bir de nücum ilmini de öğrenmek lâzımdı. Zira eskiler yer yüzünde ve insanlar arasında zuhura gelen mühim vakaların hakikî sebeplerini gökteki yıldızların hareketlerine ve burçların vaziyetlerine de istinat ettirirlerdi. Bu cihetle kitaplarında arasıra yıldızlardan da bahse diyorlar. Meselâ hicrî 1062 senesinde İstanbulda pek büyük bir yangın çıkmış, ateş esir pazarından başladığı halde Kadırğaya kadar her tarafı yakmış kül etmiş. Müverrih Naima bu yangından bahsederken sebebini şöyle izah ediyor: (Takvimde burcu inteha rabii kıranı burcu hamel ve rabii tâlii sal bulunup Merih ve Zühre ande muhterik ve sal kıranda mevzu Merih bulunan burcu haberi ki, bu yıl burcu intehada tali bulunup Müşteri ande mukabelei Zuhal ile menhus olması delâili ucubeden olup hususa ilh..)

Fakat şimdi bu satırlardan kim ne anlar ve bunlarla uğraşmağa kimin vakti var?

Gökteki Müşteri yıldızı karşısına Zuhal yıldızı geldiği için uğursuzlanmış, iyi amma bunun İstanbulda Esirpazarındaki kim bilir hangi esir tüccarının evinde bir mangaldan sıçrayan bir ateşle koca İstanbul şehrinin dörte biri yanmasının ne münasebeti var? Acaba bu defa Adliye dairesi yandığı gün gene Müşteri yıldızı böyle uğursuzlaşmış mı idi? Şu izahat gösteriyor ki, zihnimizi olgunlaştırmak için okunması icap eden eserleri, kütüphanelerimizin eski kitapları içinde bulabileceğimize pek şüphem vardır. Tanzimatı hayriyenin ilânındanberi geçen zaman yüz seneye yaklaşıyor. Bu müddet içinde neşrolunan eserlerin bir çoğu bu günkü gençleri tatmin edecek bilgileri muhtevi değildir. Ahmet Mitat Efendinin (Hâcei evvel" ini bugün kim okumak ister? Şu halde yeni neslin zihinlerini cidden olgunlaştıracak, kültürlerine hizmet edecek faydalı neşriyata pek ziyade vüs'at vermeliyiz. Fakat çok şükür bu neşriyat başlamıştır. Bunların başında Tarih Encümeninin neşrettiği dört cilt tarih kitabı geliyor. Bunları her Türkün dikkatle ve ehemmiyetle okuması kültür için elzemdir. "Cumhuriyet" gazetesi idaresinin neşrettiği "Hayat Ansiklopedisini" de kültüre hizmet edecek en menfaatli eserlerden görüyorum. Daha ne okunacağını ve nasıl çalışılacağını ikinci makalemde yazacağım.

Ordinaryüs
Mehmet Ali AYNİ

Kari şikâyetleri

Sanayi programı

Sivas ticaret ve sanayi odası başkâtibi Muzaffer imzalı mektupta sanayi programı hakkında yazdığımız yazılar mevzubahs edilerek deniliyor ki : Hükûmetin bu programı hakkında ne denirse densin bizim için gidilecek yegâne yol hiç bir prensibe ve kayde tabi olmadan hedefimize varmaktır, diyorsunuz. Bundan doğru ne olabilir prensipleri ve doktrinleri yaratan insanlardır. Şu halde onların esiri olmak değil onların fevkinde olmak ve zamana göre en uygun şeraiti yaratmak insanlığın hayvanlardan başlıca farkı olan en büyük hasleti yaratıcılığı şanındandır.

Sanayi hayatında işçi ve köylü başlığı altındaki yazınızda da yapılacak sanayi proğramının ihraçat ile olan alâkası en doğru ve müsbet bir tarzda ifade edilmektedir. Bizim gibi bilumum mevaddı iptidaiyesi kendinde yetişen bir memleket için ihracat ve ithalâtımız ve sanayi politikamız henüz nüfus ve arazi itibarile bir ziraat memleketi olmamızdan dolayi şu esasa istinat etmelidir. Tütün, üzüm, incir, afyon, pamuk, yün ve emsali mevaddı iptidaiyemizi yalnız satmak için, sata bilmek için ithalât yapmak bu prensibe göre bizim için muhtaç olduğumuz zarurî mevadı almak mecburiyetinden vareste oluyoruz. Şeker fabrikalarımız keza pamuklu ve yünlü fabrikalarımız gida ve libas maddelerimizi temin etmiş mahrukat ve kuvvei muharrike olarak da ormanlarımız ve maden kömürlerimizin mevcudiyeti demirden mada hiç bir zarurî ihtiyacımızı bırakmamıştır; şu halde bulunduğumuz zaman icabı iktisadî prensibimiz yukarıda zikrettiğim maddeleri satmak için kendimizin yapmadığı ikinci ve üçüncü derecede haiz ehemmiyet eşyayı satın almak olmalıdır bunun için de talî teşebbüslere vakfı nefsetmemek lâzımdır çünkü iktisadın değişmiyen yegâne ve en büyük düstüru vaktin nakit olmasında ve bunun fuzulî israf edilmemesindedir.

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel. Beyoğlu : 4887. 5

HİKÂYE

Hassas kalp

Ali merdivenin üst tarafından, iki elini honi gibi ağzına koyarak, aşağıdaki kapısı açık odada geçiken topuz burun Necmiye yavaşça seslendi:

— Ulan Necmi, hâlâ bitiremedin mi

Necminin heyülâsı açık kapıdan göründü:

— Bir türlü zıbarmıyor be, dedi, yedi canlı mı nedir?

— Ulan her işi ben yapacak olduktan sonra, seni, ötekini ne diye sırtım da taşıyayım?... Haydi çabuk bitir işini de gel yukarıya..

Necmi biraz sonra merdivenlerde duraklaya duraklaya ve aşağıya kulak vere vere yukarıya çıkıyordu. Kapısı açık odada son hırıltı kesildikten sonra, dizleri titremeğe başladı.

Kuru Ali yukarıda konsolları, dolapları, çekmeceleri her tarafı açıyor, beyaz gömlekleri, eldivenleri, bir çok fotoğrafları arkaya arkaya atıyor, yükte hafif, pahada ağır şeyler arıyordu:

— Ölüsü kınalı karı papelleri nereye kalebent etmiş? Her yeri aradım, görünürde bir şeyler yok. Ben iyi yerden işittim, bu karının parası var diye..

Filhakika bu işi tanzim eden Kuru Ali olmuştu. Göztepede sakin, boyası dökülmüş olmakla beraber, eski haşmeti hâlâ üzerinde duran bu köşkte Naime Hanım isminde elli beşlik bir kadının oturduğunu öğrenmişti. Damadı iki gün sonra İzmirden gelecekti. Köşkte Naime Hanıma himzet eden aşçı Mebrüre Hanım o gece Fatihteki evinde kalacaktı Kuru Ali nasıl yapmış, yapmış, bütün bunları öğrenmişti. Dışarda etrafı gözetliyen Cingöz Arifle beraber, üç kişi köşkü soymağa karar vermişler, kararın o gece tatbikına da geçmişlerdi.

Kuru Ali bir kasırga gibi, girdiği odaları, salonları darma dağınık etti. Nafile.. Bir şeyler bulamıyorlardı.

Topuz burun Necmiye:

— Şiltelerin altını yokladın mı? dedi.

— Kaçar mı? Hava esiyor.

Çatı altından mutfağa kadar köşkü tarumar ettikleri halde, ancak Naime Hanımın çantasının içinde çıkan seksen lira kadar bir para bulmuşlardı. Daha bir takım cüzdanlar, defterler, karneler vardı amma, bunlara dokunmak Kuru Alinin pek işine gelmemişti.

Mutfağa indikleri zaman, ocakta bir tencerenin kaynamakta olduğunu gördüler. Havada nefis bir yemek kokusu vardı. Kuru Alinin midesi birdenbire gerildi:

— Bir şey bulamadık, bari karnımızı doyuralım, dedi.

Topuz burun Necmi hâlâ titriyordu: :

— Bırak allahı seversen, bir ayak evvel tüyelim. Konu komşudan biri gelirse, hapı yutarız ha..

Halbuki gece vakiî erken olmasına rağmen, dışardan çıt duyulmıyordu. Kuru Ali bir defa daha kulak verdi. Emniyet hâsıl edince, Topuz burun Necmiye ehemmiyet vermeden, tencerenin kapağını kaldırdı. Lâmbayı şöyle uzaktan tencerenin içine tuttu. Kerevizli, patatesli, havuçlu tam kıvamına gelmiş haşlama..

Hemen raftan tabak aldı, kenarda ki kepçe ile boşalttı. Sağa sola bakınıp ekmek arandı, bulamayınca hemen oturdu, çalakaşık yemeğe başladı. Topuz burun Necmide yemeğe iştah kalmamıştı. Tek başına da köşkten çıkıp gitmeğe cesaret edemiyordu:

— Yahu, haydi gidelim, Cingöz bir halt karıştırmasın.

Filhakika Cingöz dışarıda gül ağaçlarının arasında bir buçuk saatten beri tarassut halinde idi.

Nihayet iki gölğe köşkün arka kapısından dışarıya kaydılar. Az sonra Cingöz de kendilerine iltihak etti. Paraları paylaştılar. Nazarı dikkati celbetmemek için Cingöz ayrıldı, gecenin içinde kayboldu. Kuru Ali, pek zayıf ve telâşlı bulduğu arkadaşını bir gaf yapar diye yalnız bırakmak istemiyordu. Ona mütemadiyen kuvvet verici şeyler söyliyordu. Nihayet köprüye çıktıkları zaman dedi ki:

— Ulan, kendine gel, biraz da başka şeyler düşün be... Daha saat dokuz bile yok. Haydi seni sinemaya götüreyim, parası benden.. Orada biraz açılırsın.

Galata taraflarında bir sinemaya doğru yürüdüler. Yolda ayak üstü bir kaç tek attılar. Rakı Topuz burun Necminin sinirlerini kuvvetlendirir gibi oldu. İçkinin tesiri ile alıştığı bir muhitte şimdi kendisini daha müsterih hissediyordu. Maamafih Necminin gidip yatmak hevesine Kuru Ali güçlükle mani oldu. Kuru Ali evvelâ her zaman devam ettiği kahve arkadaşlarına da şöyle bir göründü. Ne olur ne olmaz, yakalanırsa, Hâkime:

— Ben o gece Galatada kahvede idim, diyebilecek ve icap ederse şahit te gösterecekti. Göztepe nerede, Galata nerede?..

Sinemaya girmişlerdi. Kuru Alinin en çok sevdiği dramlardan biri gösteriliyordu. Bu sinema müşteri tutmak için hep bu neviden filmler gösterirdi.

Filmin devam ettiği müddetçe, Kuru Ali bazan kendini tutamıyor, dişlerinin arasından:

— Yazık oğlana be! diye haykırıyordu.

Filmde gösterilen mevzu ne idi: Bir cinayet işlenmiş, katil kendini kurtarmak için, bu işten hiç haberi olmıyan masum bir adamın aleyhine birçok deliller bırakmıştı. Nihayet polisler bu adamcağızı yakalamışlar, evrakı müsbitesi ile Adliyeye vermişlerdi. Ortada paraya tamaen ve taammüden yapılmış bir cinayet olduğu için mahkeme, masum adam hakkında, mevcut delâile istinaden idam kararı vermişti. Kuru Ali arada bir:

— Yazık oğlana be! diye haykırıp duruyordu.

Filmin sonunda elektrikler açılınca kalbi rikkate gelen Kuru Ali, gözlerinin yaşlandığını hissetti ve yanıbaşındaki Topuz burun Necmiye çaktırmadan, kolunun yeni ile kirpiklerinin kenarında toplanan bir damla yaşı sildi.

SEM.

Yarın akşam MELEK sinemasında
En sevimli Fransız artisti **ARMAND BERNARD**
ve Paris'in 366 en güzel kızı
Baştan nihayete kadar tam manasile bir ZEVK ve
GÜZELLİK KAYNAGI OLAN
366 KARILI KRAL
filmi takdim edilecektir. (12505)

Hilâliahmer kongresi

26-1-934 cuma günü 10 da Beylerbeyi nahiyesi Hilâliahmer kongresi icra kılmacağından muhterem aza ve halkımızın teşrifleri rica olunur.

TEŞEKKÜR

Mülga Hicaz Demiryolları işletme müdiri Mühendis Salih Beyin gerek cenazesine iştirak ve gerek telgraf ve mektupla taziyet eden zevata muhterem gazeteniz vasıtasile şükranlarımızı arz eyleriz.

Merhumun zevcesi Mevhibe

Biraderi Müderris Baytar Hilmi
Biraderi Doktor Operatör Hasan Hüsnü

(12487)

Dr. İHSAN SAMİ
BAKTERİYOLOJİ LÂBORATUVARI
Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi. idrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ültra mikroskopi, hususî aşılar istihzarı. Kanda üre şeker. Klorür. Kollesterin miktarlarının tayini. Divanyolu No. 189 Tel: 20981
(11647) 168

RADYO

Bugünkü Program

İSTANBUL :
17,30 Gramofon.
18,30 Orkestra.
19,15 Doktor Ali Şükrü B. tarafından çocuklar hakkında konferans.
19,45 Eftalya Sadi Hanım ve arkadaşları.
21 Gramofon
21,30 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat

ANKARA:
12.30 Gramofon.
18,30 Orkestra: Mendelssohn Ouverture Hebriden Puccini Fantezi Laboheme.
18,45 Alaturka saz.
20. Ajans haberleri

VARŞOVA 1412 m.
16,40 Tristan ve İsolde temsilinden bazı sahneler, 17,25 Müsahabe, 17,55 Çift piyano üzerinde caz, 18,25 Leh şarkıları. 18,50 Yeni Ziraat ,19,20 Piyano - keman konseri, 20,05 Muhtelif, 21 3 perdelik Emmerich Kalman'ın eserlerinden Die Graefin Maritza isimli operet temsili, 23,30 Dans musikisi, 24 Müsahabe, dans Musikisinin devamı.

BÜKREŞ 364 m.
13 Borsa haberleri, plâk, haberler, plâk, 18 Motoi orkestrası öğleden sonra konseri. 19 Haberler, 19,15 Konserin devamı, 20 Üniversite radyosu, 20,20 Plâk , 20,45 Konferans, 21 Aida Helta tarafından taganni, 21,20 Radyo orkestrası tarafından senfonik konser, 22 Konferans, 22,15 Senfonik konserin devamı 22,45 Haberler.

BÜDAPEŞTE 550 m.
17 Çocuk programı, 18 Friell'in idaresinde opera orkestrası, 19,15 Ders, 19,45 İlonika Kabos tarafından piyano konseri, 20,25 Konferans, 22,30 Haberler, 22,50 Telefunken gramofon plâkları, 23,45 Simi Kurina Sigan takımı.

VİYANA 507 m.
18,15 Viyolonsel ile parçalar Lucian Horvitz, 19,05 Yukarı Ermenistan, Gürcistan ve Kafkasyaya ait bir seyahat hatıraları, 21,15 Haftanın haberleri, 21,45 Spor vesaire, 19,35 Ders, 20 Viyana musikisine ait parçalar Josef Holzer, radyo orkestrası, Lya Beyer, Doktor Josef Bergauer, 21,15 Haftanın haberleri, 21,55 Aktüalite, 22,15 Haberler, 22,35 Oda musikisi, 23,40 Konferans , 23,55 Plâk ile akşam konseri.

BRESLAU 316 m.
17 Hafif musikisi , 18,30 Siyasî bahisler, 18,50 Viyolonsel musikisi müsahabe, 20 Rokoko isimli skeç, 21 Milli neşriyat, 22 Beethoven konseri, 22,40 Yaşayan bestekârların eserlerinden parçalar, 23 Son haberler, 23,55 Oda musikisi Beethoven, 24,40 Oda musikisi ve hafif musiki, 1.30 Plâk ile neş'eli parçalar, 2,30 Çelikten Romantik, isimli neşriyat.

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu
23-1-934 salı günü akşamı saat 20 de
ÜVEY BABA
Yazan Arnald ve Bach
Nakleden H. Kemal
Komedi 3 perde
Muallim ve Talebeye Tenzilât vardır.

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bir kadının 24 saatlık hayatı

Yazan : *Stefan Zweig* Tercüme eden: *İsmail MUŞTAK*

13

dar gülünç olduğunu ben de vüzuh ile hissetmekte idim.

Hülâsa ne ağzımı açıp bir söz söyleyebiliyor, ne ona doğru bir adım atabiliyor, ne başka bir şey yapabiliyor, ne de onu bırakıp gidebiliyordum. Uzakta görünmiyen denizin dalgaları binlerce ve binlerce darbeciklerle zamanı kemirirken ben burada, bu trasa üstünde neye karar vereceğimi bilmeksizin belki bir saat aşağı yukarı dolaştım durdum. Ümit ederim ki bu sözüme inanırsınız; karşımda gördüğüm bu bütün mânâsile mahvüperişan olan insan manzarası bana o kadar işlemiş, ruhumu öyle sarsmıştı ki ne yapacağımı tayin edemiyordum.

Ona yardım etmek istiyordum, fakat ne gidip bir söz söylemek, ne de bir şey yapmak cesaretini kendimde bulamıyordum. Kim bilir belki gece yarısına kadar bu intizar vaziyetinde kalabilir, yahut hotbinliğimin mantıkını dinliyerek, daha makul bir hareket olmak üzere evime dönebilirdim; hattâ öyle zannediyordum ki bir aralık bu sefalet külçesini kendi haline bırakarak dönmeğe de karar vermiştim. Tam o esnada irademden daha kuvvetli bir sebep araya girerek bendeki kararsızlığa galebe çaldı: Yağmur başlamıştı. Esasen o gün öğleden sonra mütemadiyen esen rüzgâr denizin üstüne buhar zerrelerile dolu ilkbahar bulutlarını ağır kümeler halinden toplamıştı. Semanın ağırlığı yeryüzüne çökmüştü, bunu ciğerlerimden ve kalbimden anlıyordum. Birden ilkbahar yağmur damlasının toprağa düşerken çıkardığı sesi işittim, bunu bir tufan takip etti; şimdi yağmur ağır rutubet kütleleri halinde rüzgârın önüne katılarak yağıyordu. Bilâihtiyar, trasadaki köşklerden birinin saçağı altına kaçtım. Başıma şemsiyemi açmıştım, buna rağmen sıçrayan sular elbisemin üstüne demet demet dökülüyor kuru bir sesle düşen yağmur damlaları soğuk bir toz halinde ellerimi, yüzümü ıslatıyordu.

Fakat o genç adam, yığıla kaldığı tahta kanape üstünde öyle duruyor, hiç bir tarafını kımıldatmıyordu. Bu manzara o kadar müthiş bir şeydiki ardından yirmi sene geçtiği halde şu dakika onu düşünürken hâlâ boğazımın sıkıldığını hissediyorum. Yağmur her taraftan, her oluktan sel gibi akıyordu. Şehirden arabaların homurduyan gürültüleri geliyor, yakaları kalkık bir takım insanlar öteye beriye kaçışıyordu. Ortada canlı ne varsa hepsi tabiî mikyaslarından daha küçülmüş, herkes kendine bir melce aramak ihtiyacile koşuyordu. Tabiatin bu azaplı feveranı önünde insan, hayvan, bütün ziruh mahlûkatı bir korku sarmıştı; yalnız o, yalnız bu insan yığını oturduğu yerden kımıldanmıyordu.

Demin de söylemiştim: Bu adamda sehhar bir kudret vardır ki vücudunun bazı hareketlerile hissiyatının her şeklini ifade edebilmek imkânını ona veriyordu. Yağmur sel gibi yağarken onun öyle hareketsiz, öyle atalet içinde hissiz bir duruşu, yağmurdan kaçıp herhangi bir çatı altına iltica etmek için bir iki adım atmağa bile imkân bırakmıyan sonsuz bir yorgunluk içinde öyle bir yığılıp kalmış hali kendi mevcudiyetini hiç düşünmiyen öyle bir kayıtsızlığı vardı ki onda görünen ümitsizliği, onun bütün mânâsile düştüğü bu metrukiyeti, hülâsa ondaki canlı ölüm manzarasını yeryüzünde hiç bir fırça, hiç bir kalem bu derece kuvvet ve belâgatli ifade edemezdi. Ne Michel-Ange, ne Dante, hiç bir heykeltraş, hiç bir şair sonsuz bir yese düşenlerin vaziyetini, yeryüzünde sefaletin azamî şeklini şimdi kendisini yağmurun selleri arasına bırakan bu tufandan kaçıp kurtulmak için bir adım atamıyacak kadar yorgun olan bu adam kadar canlı ve kudretli bir şekilde bana anlatamamıştır.

Bundan fazla tahammül edemedim, bu manzaraya daha fazla lâkayit kalamazdım. Sicim gibi yağan yağmurun sert ve ıslak darbelerine aldırmıyarak onun yanına koştum, üstünden başından ırmak gibi sular akan bu insan külçesini sarsarak:

— Geliniz!

Dedim ve kolundan yakaladım. Başını güçlükle kaldırarak yüzüme baktı. Bu nazarlardaki mânâyı tarif etmeğe imkân yoktu. Vücudü ağır bir hareketle kımıldamak ister gibi oldu, fakat benim sözümden o henüz bir şey anlamamıştı. Bu sefer pardösüsünün sırsıklam kolunu yakalayarak hiddetli hiddetli çektim ve tekrar ettim:

— Geliniz!

Bunun üzerine ağır ağır kalktı; iradesine malik değildi, sallanıyordu.

— Benden ne istiyorsunuz?

Dedi. Bu suale verecek cevap bulamadım; çünkü benimle beraber gelmeğe davet ettiğim bu adamla nereye gideceğimi ben de bilmiyordum. O dakikada bütün emelim onu bu soğuk yağmur sağnağından, tahta kanape üstünde sonsuz bir yeis ile saplandığı o intihara benziyen hissiz lâkayitlikten kurtarmaktı. Pardösüsünün kolunu bırakmadım ve canlı bir paçavrayı andıran bu adamı sürükliyerek köşkün önüne kadar götürdüm. Bir çiçekçi dükkânı olan bu köşkün saçakları rüzgârın vahşi darbelerle kamçıladığı yağmurdan, tabiatin hiddetli ve gazepli savletinden onu bir dereceye kadar sıyanet edebilirdi. Esasen şimdilik ben bundan başka bir şey bilmiyor, bundan fazla bir şey istemiyordum. Bütün düşüncem onu yağmursuz bir yere götürmekti.

Şimdi köşkün önüne gelmiştik. Dar bir saha içinde yan yana duruyorduk. Arkamızda dükkânın kapalı kepenkleri, başımızın üstünde de bizi yağmurdan vikaye eden bir saçak vardı. Fakat bu saçak o kadar küçüktü ki durmadan yağan hain yağmur bunu aşarak elbiselerimize, yüzümüze soğuk su parçalarını döküp duruyordu. Yavaş yavaş orada barınamaz bir hale geliyorduk.

Her ne olsa ben, üstünden başından yağmurlar akan bu yabancı adamın yanında daha fazla duramazdım. Evet ama, ta buraya kadar sürükleyip getirdiğim bu adamı, hiç bir kelime söylemeden kendi haline bırakıp gitmenin de imkânı yoktu. Mutlaka bir şey yapmak lâzımdı; düşüne düşüne nihayet vazih ve sarih bir karara vasıl oldum ve kendi kendime: "En iyisi bu adamı bir arabaya koyup yerine bırakmak, ondan sonra kendi evime dönmektir. Geceyi evinde geçirirse yarın sabah başının çaresini bulur" dedim. Bu kararı verir vermez yanımda put gibi hareketsiz duran ve sabit nazarlarla gecenin mütehevvir karanlıklarına bakan adama dönerek sordum :

— Nerede oturuyorsunuz?

— Oturduğum yer burada değil. Nisten bu gece geldim. Bizim eve gidilemez.

(Bitmedi)

TAYYARE

"Emeraude,, Faciası

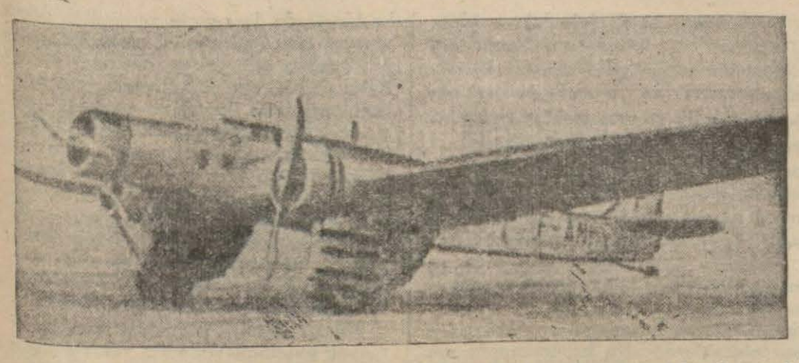

Saygon'dan avdet eden "Emeraude,, Liyondan Parise gelirken fırtınaya tutuldu ve ve on râkibi ile düşerek yandı.

Dört ay evvel Dewoitine fabrikalarında inşa edilmiş olan "Emeraude,, üç motorlu bir yolcu tayyaresi idi. Çalışacağı uzak — şark hattına tahsis edilmeden, birinci sınıf pilotların idarelerinde 500, 1000, 2000 kilogramlık hamulelerle ticarî sürat rekorlarını kırmıştı. Esas pilotu Launay'ın idaresinde yüz saatlik talimatname uçuşunu Paris Londra; Paris — Berlin; Paris — Prag; Paris — Marsilya; Paris — Cezair; Paris Dakar hatlarında doldurduktan sonra Saygona gitmişti.

"Emeraude., Saygon avdetinden sonra muntazam seferlerine başlayacaktı. Servis — tekniğinin kendisine tahmil ettiği bütün tecrübeleri muvaffakıyetle geçirmişti. Artık en müşkül seferlere tahsis edilebilecek emin bir yolcu tayyaresi olduğu anlaşılmıştı.

Saygon avdetinde Hindi - Çini Valii umumisi Mösyö Pasquier'i hamil olan ve mürettebatı ile on râkibi bulunan "Emeraude,, 14 kânunusanide bir hamlede Şamdan Atinaya gelmişti.

"Emeraude,, ertesi sabah 6,55 te havalanarak Korfo, Monte Kristo üzerinden 23,14 te Marignane'a iniyor ve Parise gece karanlığından evvel varabilmek için ayni günde Liyona doğru havalanıyor.

Yolda fırtınaya tutulan tayyare Liyonda kısa bir tevakkufla mahrukat ihtiyacını ikmal ettikten sonra tekrar yola çıkıyor.

İşte tayyarenin bu gidişi son gidiş oluyor....

Tayyarenin güzergâhı üzerindeki hava istasyonları, saat 19,10 da tayyareden şu telsizi alıyorlar:

" 1700 metrede uçuyoruz. Kar fırtınası içindeyiz.,,

Bu telsizle endişe ve üzüntüye boğulan güzergâh istasyonları heran tayyarenin bir yere inmiş olduğu haberini bekliyorlar..

Nihayet "Beurget,, (Paris hava istasyonu) "Auxerre,,den şöyle bir telgraf alıyor:

"Saat 19,10 da, fırtınanın azamî şiddetini bulduğu bir sırada, Courbingny,, köyünün köylüleri motor gürültüleri işitmişler ve pencerelerinden, şimşeklerin ışığında, bir tayyarenin alçala alçala uçmakta olduğunu görmüşlerdir.

Motorların ikide bir artan sesleri, pilotun bunlara tam gazla yol vermeğe çalıştığını anlatıyordu.

Köylüler müteakip bir şimşek ışığında tayyareden beyaz bir parçanın koparak yere düştüğünü görmüşler. Bundan sonra boğuk bir gürültü duyulmuş: Motor sesleri durmuş; köy mezarlığının ilerisinden cehennemî bir alev yükselmiş..

Facia mahalline koşan köylüler alevin şiddeti karşısında müdahaleye imkân bulamamışlar ve tayyare, mürettebatı ile yanmıştır. Elân devam eden ateş tayyarenin hüviyetini tespite imkân bırakmamakta dır.,,

"Bourget,, bu telgrafı alınca facianın mahiyetini anlamış, resmî mahafil haberdar edilmiş, hava nazırı, maiyet erkânı hemen kaza mahallinc hareket etmişler...

Binlerce kilometrelik merhaleleri fütursuzca aştıktan sonra Liyon ile Paris arasındaki bir kaç yüz metrelik mesafede tabiatin kuvvetlerine zebun olan "Emeraude,, geriye bir yığın enkaz ile on torba kül bırakırken, yalnız Fransız havacılığını değil, onunla beraber, bütün hava âlemini de mateme boğmuştur.

. . . . . .

Bu yeni ve sağlam yapılı tayyarenin böyle bir kaç dakika içinde uçuş vaziyetini kaybetmediği; saatte 50 kilometrelik makûs cihetli bir rüzgârda, faaliyet sahasının 3200 kilometrelik bir nısıf kutru bulunduğu görülmüştür.

Yukarıdaki resimlerden birincisi bu yirmi iki tonluk hava devinin "Senie,, üzerinde ilk uçuşunu; ikincisi tayyarede iki ay evvel husule gelen ve kendi vesaiti ile söndürülen yangını göstermektedir.

22 tonluk yeni Fransız tayyaresi

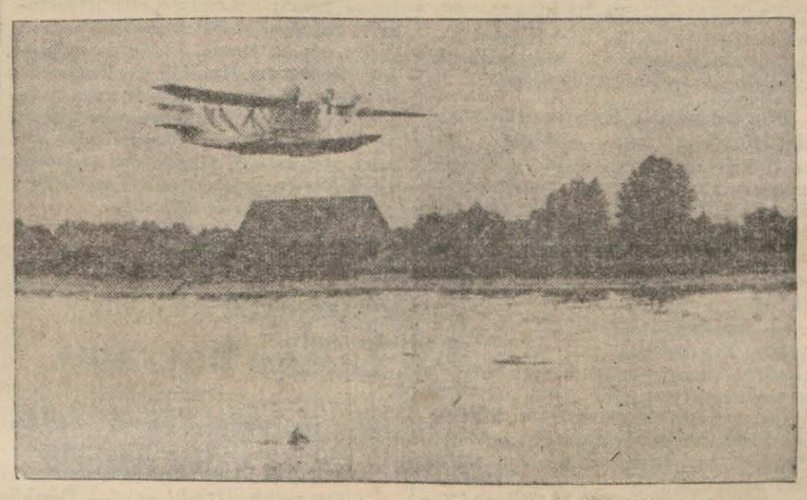

Paris civarında, "Senie,, nehri kıyılarında, yirmi iki tonluk yeni bir deniz tayyaresinin tecrübeleri yapılmaktadır. "Latham — S. E.C. M. fabrikalarında inşa edilen bu deniz tayyaresinin ismi "Santos — Dumont,,dur.

Cenubî Amerika hattına Alman rekabetine karşı tahsis edilmek istenilen "Santos - Dumont,, tek kanatlı, tamamen madenî, deniz gövdeli, canibî iki sephiyeli bir tayyare olup biri itici, üçü çekici — ikisi bir mihver üzerinde — ve mecmuu 26,00 beygir kudretinde dört motor la mücehhezdir.

İki ay evvel, pilot "Bossoutrot,, nun idaresinde, tecrübelerini geçirmekte iken bir yangın başlangıcı ile kanat merkezi kısmen yanan ve kısa bir tamir ile eski haline getirilen bu tayyarenin çok yüksek avsaflara malikiyetinden bahsedilmektedir.

Yapılan tecrübelerde tayyarenin 250 metrede sudan ayrılabildiği; havada iki motoru durdurulunca

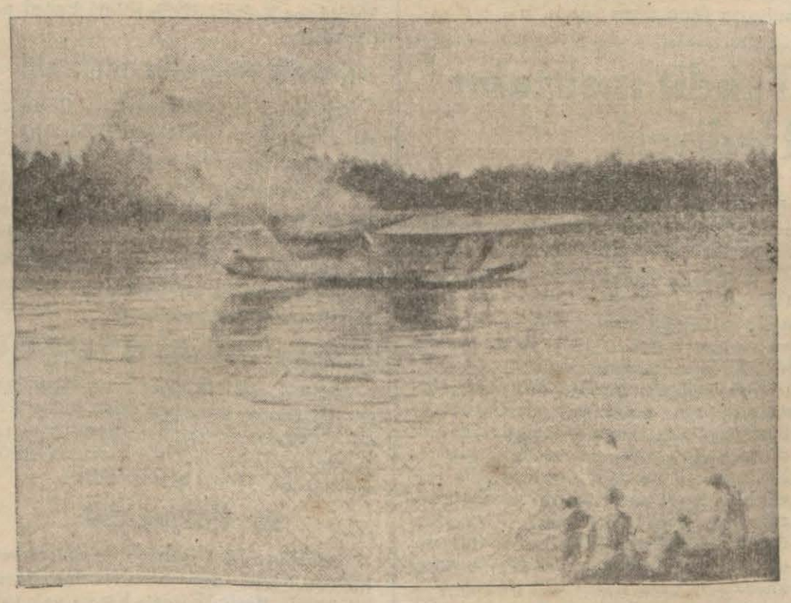

Hava soğuyunca kanatların buzlanması

Yazan: N. D.

Emeraude,,un düşerek bir yangın enkaz haline geldiği mıntakaya üç sene evvel bir İngiliz tayyaresi (Black Campbell) mecburî bir iniş yapmıştı.

Londra'dan gelen ve bir hamlede Paris'ten Marsilya'ya gitmek isteyen, İngiliz tayyaresinin bu mecburî inişine sebep şiddetli bir yağmura tutulmuş olması ve kanatlarında, uçuş imkânlarını selbedecek derecede, buz birikmesi idi.

Tayyareci bu mecburî inişini müteakip, saatlerce, buzların erimesini bekledi; ve o gün Marsilya'ya gitmekten sarfı nazar ederek Paris'e avdet etti.

Emeraude,, faciasının muhtemel sebepleri arasında mevzuubahis olması lâzımgelen bu "buz birikmesi,, hâdisesi nedir?

Bu hâdisenin hava yolculuklarında ne gibi tehlikeleri vardır.?

Bu hâdiseden kurtulabilmek için ne gibi tedbirler almalıdır?

Mevzu ittihaz ettiğimiz bu suallerin cevaplarına girişmeden evvel, tayyare hakkında, iptidaî bazı bilgileri hatırlatalım:

Her tayyare, uçuş noktai nazarından, iki kısım azaya ayrılır: Faal olanlar; faal olmıyanlar. Aerodinamik noktasından muayyen bir takım şekiller arzeden faal azalar tayyarenin hava dahilinde tutunmasını, ilerilerilerken havadan asgarî mukavemet görmesini temin ederler. Bunlar: Kanatlar, dümenler, dikneller gibi kısımlardır.

İşte bir tayyarede buz tekâsüfünfen bahsedilince bu faal kısımlarında buz birikmiş olduğu anlaşılır.

Bir tayyarenin faal kısımlarında biriken buz, o tayyarede, uçuş emniyetini hemen bozar.

Bu bozgunluğa sebep buzun ağırlığı değildir. Orta boylu bir tayyare üzerinde birikebilecek buzun sikleti hesap edilecek olursa, bu sikletin 200 kilogram raddelerinde olduğu anlaşılır. Ehemmiyetsiz olmamakla beraber, bu sikletini uçuşu menedecek kıymette olmadığı muhakkaktır. Uçuşun tehlikeye girişi, kanatların, pervanelerin, dümenlerin, hasılı faal bütün aksamın buz tekâsüfü ile aerodinamik evsaflarını kaybetmelerindendir

Filhakika kanatların ön cephelerinde biriken buz onlarda husule gelen kaldırıcı kuvvetlerini kaybetmelerini küçültürken, pervanelerde ihtizazı arttırarak kırılma tehlikesini doğurmakta, dümenlerde asıl tesirleri yerine makûs tesirler yaratmaktadır.

Tayyarenin faal azalarında buz teşekkülüne mani olmak veya teşekkül eden buzu parçalamak için bir çok çareler düşünülmüştür. Bazı teknisiyenler kanatların, dümenlerin hücum cephelerini yağlı kavuçuktan yapmağı teklif etmişlerdir; bazıları, bu aksama, buzu eritici maddeler tılasımı düşünmüşlerdir.

Düşünülen, ileri sürülen sureti haller çok ise de en muvafık görüleni o kısımların ya radyatörden alınacak bir su mecrası ile, veya huruç borularının dolaştırılması suretile ısıtılmasıdır.

İşte tayyarelerde "buz tekâsüfü,, dediğimiz hâdisenin kısa ve muhtasar ifadesi bundan ibarettir.

Bu hâdiseden başka, tayyarelerin motorlarında husule gelen "Yivraj,, denilen bir hâdise daha vardır ki bu da bir buz tekâsüfünden başka bir şey değildir.. Bu hâdiseyi müstakil bir mevzu olarak diğer bir yazımıza terkediyoruz.

mahvoluşunun sebeplerini hemen anlamak mümkün değildir.

Bir çok faraziye ve ihtimaller yekdiğerile karşılaşıyor.

Acaba karboratörlerde "Yivraj,, denilen hâdise mi oldu?

Acaba kanatlarda buz mu toplandı?

Acaba borda alâtının faaliyetlerini durduran bir elektrik arızası mı oldu?

Acaba tayyare bir elektrik kablosuna mı çarptı?

Bu acabaların anahtarlarını tahkikat komisyonunun fennî raporlarında aramak lâzım gelecektir.

Belki de bu anahtarları o raporlar da bulamayacaktır. O zaman facianın sebepleri mechûl kalacak ve on torba küle inkılâbeden râkipler gibi onları da ebediyete gömmek lâzımgelecektir.

Mizah köşesi

GAZ MASKELERİ MODA OLUNCA

— Bunu beğendiniz mi efendim?

— Evet; yalnız rengi daha pembe olsa?

Hergün bir yazı

Haşmetlû moda Hz. müzeye girdi!

Asarı atika müzelerindeki kılık kıyafetler birer birer canlanıyor!..

Tarih, tekerrürden ibarettir!.. Bu sözün doğruluğuna şimdi bir kat daha inanıyorum. Devirler değişiyor devirlerle beraber, nesiller değişiyor, ve dünyaya her yeni doğan insan nesli, kendinden evvelki nesle hiç benzemiyen şerait içinde kendine başka bir yaşayış, başka bir giyiniş, başka bir eğleniş tarzı buluyor.

Fakat, bir gün geliyor ki, insan, kendinden bir kaç göbek yukarıdaki cetlerine yaklaşarak yaşayışını giyinişini, eğlenişini onlara uydurmağa başlıyor. Meselâ, bundan yüz sene evvel, moda olan kadın "harmani,,lerinin 934 senesinde tekrar yeryüzüne avdet ederek çıplak omuzları örteceği kimin hatırına gelirdi?

Peçeyi memleketimizden kovalı, seneler oldu. Fakat hanımlarımız şapka altında bugün dahi peçe kullanmaktan vaz geçmediler.

Bu peçelerin benlileri, bensizleri, inceleri, kalınları, kafeslileri, daha böyle bilmem ne çeşitleri var.

Geçen gün sokakta bir madama rastladım. Yüzünü kaplıyan siyah tül altından gözleri bile görünmüyordu. Şeriat asası, şarkta milyonlarca kadını, binlerce sene, ummacı gibi erkekten sakladı. Yirminci asır kadınlarının, kendiliklerinden kafes arkasında gizlenmelerine ne diyelim?

Vaktile hanım ninelerimiz, "Sünneti seniye,,ye uymak gayretile parmaklarına kına koyarlardı. Bir zamanlar parmağında kınası olmıyan kadına, iyi gözle bakılmazdı. Genci, orta yaşlısı, ihtiyarı kınalı idi.

Bugün bile düğünlerin bir adı da kına gecesi değil midir? O gece, bütün ev halki, bir odaya toplanıp merasimle kına yakınırlardı. Avuçlarının içine dal şekilleri verilerek, parmaklar ipliklerle bağlanır, sabaha kadar böyle kalınırdı. Ertesi gün, kireç, nışadır, ekmek mayası karıştırılarak yapılan hamur, kına konulan yerlere sürülürdü. Böylelikle kınanın, bir iki hafta kadar sabit kalması temin edilirdi.

Hanımlarımız, bugün kına kullanmıyorlar ama, kınanın yeri gene boş kalmadı. Bu asrî kınalı hanımlar, parıl parıl yanan tırnaklarile sanki kına sürünmüş eski devir hanımlarını andırmıyorlar mı? Arada belki küçük bir renk, hafif bir koku farkı var. Fakat dünkülerin de, bugünkülerin de tırnakları kıpkızıl.. Son günlerde, şapka biçimlerine bilmem dikkat ettiniz mi? Turban biçimi şapka aldı yürüdü.

Turban, frenkçe malûm ya, sarık demektir. Nice kodaman hocalarımızın başlarından attıkları sarık, şimdi hanımlarımızın tepesinde çöreklendi. Etrafımızı saran bu civelek softacıkları ben olsam, kanuna muhalif serpuş kullandıkları için adliyeye teslim ederdim.

Bundan kırk beş, elli sene evvel, "Makferlân,, palto giymek pek rağbette imiş. Bugün, hazır çocuk paltolarının çoğu Makferlân biçiminde!... Fakat adı Makferlân değil, Kap...

Adı ne olursa olsun, şu muhakkak ki giyinişte, hep geriye doğru gidiyoruz. Ya şu çepkenlere ne dersiniz? Köylülerin sırtında gezerken şimdi şehirde en yüksek hanımların süvare elbisesi oldu.

Bazı kibar aile, sofralarında yenilik olsun diye oymalı tahta kaşıklarkullanılıyormuş. Banyo odasında ayağında sedef nalınlarla tıkır tıkır dolaşan hanımefendiler varmış.

Bütün bunlar gösteriyor ki, tarih tekerrürden ibaret! Bakkal züğürleyince eski defterleri karıştırırmış.

Moda kralları da galiba züğürtlediler. Modellerine ancak müze camekânlarında tesadüf edilen eski biçimleri birer birer canlandırıp piyasaya çıkarıyorlar.

Bu gidişle eğer günün birinde, hanımlarımızı sırtlarında samur kürk, ayaklarında çedik papuçlar, başlarında bir kaç yerinden boğulmuş dilimli kavuklarla, zuhuriye çıkar gibi garip garip kıyafetlerde görecek olursak hiç şaşmıyalım..

M. SALÂHADDİN

Faciasa

Bir kıpti Karısını öldürdü

Sebep kaynanayı eve alıp almamak meselesi

Evvelki akşam Fenerde Mehmet isminde bir Kıptı genç nişanlısı Kıpti Ayşeyi bıçakla yaralayarak öldürmüştür. Cibalide Fener caddesinde 35 No.lı Osman B. hanında birçok Kıpti aileleri oturmaktadırlar. Bunlar arasında bundan bir kaç gün evvel ölen Hüseyin Ef. nin ailesi Rabia, kızları Saniye, Ayşe Hanım - lar oturmaktadırlar Hüseyin Efendi kadir gecesi, Hüseyin Ef. nin bir kızı da arife gecesi ölmüşlerdir. Rabia kocası ölünce ortada kalmıştır. Bu handa Rabia Hanımın oturduğu odanın karşısında Mehmet namın d bir genç oturmaktadır. Bu Mehmet ile Rabia Hanımın ortanca kızı Ayşe nişanlıdır. Hattâ birkaç gün evvel de evlenmiş bulunmaktadırlar. Hüseyin Ef. nin ölümü ile ortada kalan validesi Rabia Hanımı büyük kızı evine almak istemiş, Saniye Hanımın kocası da buna razı olmuştur. Bir hafta burada kaldıktan sonra ortanca kızı Ayşe ile Mehmed in evine misafirliğe gitmiştir. Ayşe Rabia Hanımı yanına almak istemiştir. Fakat bu suretle Mehmedin validesile hemşiresinden ayrılması lâzım gelmiştir. Mehmet buna razı olmadığı için münaferet başlamış ve bir aralık iş zora dökülünce Mehmet bıçağı ile nişanlısını sol memesinden yaralamıştır. Mehmet yakalanmış, kadın da hastahanede ölmüştür.

AYŞE

Yangın başlangıcı

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde kundurací Todori Efendinin 233 numaralı dükkânında yakmış olduğu mangaldan ateş sıçramış ve yangın balangıcı görülerek derhal söndürülmüştür.

Vapurda ölüm

Bandırmadan gelen Adnan vapuru yolcularından Erdekli Pembe Hanım vapurda ecelile ölmüştür.

Sokakta düşen kadın

Göztepede oturan Firdevs Hanım Nişantaşı caddesinden geçmekte iken kendisine fenalık gelerek yere düşmüş ve tedavi için hastahaneye kaldırılmıştır.

Spor

Cuma maçları

İstanbul Futbol heyeti riyasetinden :

26-1-1934 cuma günü yapılacak mıntaka resmî müsadakaları :

Taksim sahasında : saha komiseri Salâhaddin Bey. İstanbulspor - Beşiktaş B. takımları saat 11,30 hakem Ahmet B. Hilâl Spor - Kasımpaşa I nci takımları saat 13,15 hakem Cafer Bey, İstanbulspor - Beşiktaş I nci takımları saat 13,15 te hakem Nuri Bey.

Beşiktaş (Şeref) sahasında: saha komiseri Muslih Bey. Hilâl Spor - Kasımpaşa B, takımları saat 10 da hakem Adnan Bey. Vefa- Kumkapı - Eyüp idman Genç takımları saat 11,15 hakem Halit Galip Bey. İstanbulspor - Anadolu Genç takımları saat 12,30 hakem Sadi Bey. Beşiktaş - Fenerbahçe Genç takımları 13.45 hakem Kemal Halim B.

Voleybol

İstanbul mıntakası Voleybol heyetinden : 26-1-1934 cuma günü Galatasaray lokalinde yapılacak voleybol lik maçları : Fenerbahçe - Süleymaniye saat 16 da hakem Necmi B. Galatasaray-Vefa-Kumkapı saat 16,30 hakem Necmi B. Topkapı - İstanbulspor saat 17 de hakem Ekrem Bey.

Yeni neşriyat

Varlık

Her nüshası daha güzelleşen ve daha kıymetli yazılarla çıkan Varlığın 13 üncü nüshası da intişar etmiştir. Bu nüsha sile Yakup Kadri Beyin Mağarlar isimli piyesini tefrikaya başlayan mecmuada Falih Rıfkı Beyin pek kıymetli beyanatı, Nahit Sırrı Beyin bir müsahabesi, Abdülhak Şinasi, Yaşar Nabi, Ömer Bedrettin, Muhlis Etem Beylerin ve daha birçok tanınmış muharrirlerin makale, hikâye ve şiirleri vardır. Varlığı bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Yolların sesi

"Yolların Sesi,, mecmuasının 13 üncü sayısı çıktı. İçerisinde Mazhar Osman, Cenap Şehabettin Beylerin ve daha bir çok muharrirlerin kıymetli yazıları vardır. Tavsiye ederiz.

Harp malûlleri arasında birlik

Harp malûlleri birliğinden : İdare heyetimiz 8-1-934 tarihli içtimaında menafii müşterek ve gayeleri bir olan Ankara Malûl gaziler cemiyeti ile birleşmeye müttefikan karar verdiğini ve muktazi muamelenin ifası için İstanbul Vilâyet mekamına Ankara Malûlü Gaziler cemiyeti riyasetine resmen müracaatta bulunulduğunu ilân eyler.

Bin Leylik paralar

Romanya hükûmeti 1000 ley kıymetindeki mavi renkli evrakı nakdiyeyi değiştirmeğe karar vermiştir. Bu tebeddül, hükûmetimize de bildirilmiştir. Alâkadar müesseselere tamim yapılmıştır. Paraların değiştirilme müddeti bu ay sonunda bitecektir.

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı
Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.

Meçhul otomobil malûm oldu ve herşey anlaşıldı

(Başı 1 inci sahifede)

kine mühendisi Muzaffer Beylerin ve diğer alâkadarların huzuru ile mahalli kazada yapılan üçüncü keşif esnasında, henüz kimin tarafından söylendiği lâyıkile tespit edilemiyen bir isim duyulmuştur. Bu isim, Dragona'dır ve keşifte bulunan alâkadarlar için Dragona ismi yabancı değildir. Filhakika kazanın vukuunu müteakıp facia yerine ilk yetişen otomobilin şoförü 1761 Raıf Efendi, biraz evvel Büyükdere istikametinde giden Şevrole markalı açık kahverenkli hususî bir otomobile tesadüf ettiğini söylemişti. Kazadan biraz sonra Büyükdere istikametinden Şişliye doğru gelen Şevrole markalı hususî bir araba da Fayreston lâstik şirketi satış müdürü Albert Dragona Efendi tarafından idare ediliyordu. Mumaileyh kazanın ertesi günü, seyriseferce celp ve müddeiumumilikçe ifadesine müracaat edilmişti. Albert Dragona Efendi, o zaman, otomobilile kaza mahalline geldiği zaman orada üç otobüs bulunduğunu ve yaralıların kaldırılmış olduğunu söylemişti.

Evvelki akşam mahalli kazada yapılan keşifte Dragona ismi söylenmesi üzerine derhal Albert Dragona Efendinin hususî otomobilinin kaza yerine celbi emredilmiştir. Yirmi dakika sonra mumaileyhin malik olduğu 590 numaralı ve Şevrole markalı otomobil keşif yerine sevkedilmiş bulunuyor ve esasen orada bulunan otobüsle otomobilin sol ve otobüsün sağ taraflarındaki çizikler mükayese ve tatbik ediliyordu. Bunun verdiği netice şu olmuştur: Yapılan keşifte, iki arabanın çizikleri ve ârızaları arasında tam bir intibak vardır.

Müddeiumumî muavini Ekrem Bey, dün sabah erkenden seyrisefer merkezine gitmiş ve bu iz üzerinde tahkikat ve isticvabatına devam etmiştir.

Bu cümleden olarak, kazayı müteakıp otobüsün arkasından facia yerine yetişen hususî otomobil sahibi Aleksan Efendinin müşahedatı tespit edilmiştir. Bunu müteakıp kazazede otobüste bulunan yolculardan gümrük memuru Ekrem Bey de dinlenmiştir. Ekrem B., bizim, otobüsün fenerlerini söndürdüğünü, fakat karşıdan gelen otomobilin ziyasını söndürmediğini söylemiş ve müteakıben kazanın şimşek kadar süratle vukubulduğunu ilâve etmiştir. Müddeiumumilikçe otobüs yolcularından Cavidan Hanımın ve kadınlı erkekli sekiz kişinin daha ifadelerine müracaat edilmiştir. Bu meyanda Albert Dragona Efendinin 590 numaralı otomobilinde bulunduğu tespit edilen Matmazel Aleksandra da bulunuyordu. İşte bu Rum kızının verdiği ifade, meçhûl otomobilin bulunmasını ve bu otomobilin, Albert Dragona Efendinin arabası olduğunu göstermiştir.

Matmazel Aleksandra, Pangaltıda taşçı Mihal Efendinin kızıdır. M. Albert Dragona Efendi ile takriben bir senedir tanışmaktadır. Geçen cuma günü Pangaltı civarında, kendi söylediklerine göre, otomobille geçen Mösyö Dragona'nın teklifi ile matmazel de otomobile binmiş ve diğer bir rivayete göre M. Dragona bizzat ikametyâhına giderek kızı beklemişir. Bu suretle Büyükdereye kadar bir otomobil gezintisine çıkılmış ve yolda kaza vukubulmuştur.

Matmazel Aleksandra, itirafatta bulunarak demiştir ki:

"— Bir gezinti yapıyorduk. Birden bire karşımıza süratle gelen bir otobüs çıktı. Biz fenerleri söndürdük, fakat otobüs söndürmedi. Çok hafif bir sıyrıntı ile otobüsün yanından geçtik. Kazanın farkında olmadık. Avdette gördük kü, otobüs kazaya uğramış ve yaralılar hastahaneye kaldırılmış. Döndüğümüz zaman orada iki üç otobüs te bulunuyordu.,,

Matmazel Aleksandra, otomobilde direksiyonun M. Albert tarafından idare edildiğini de ilâve etmiştir.

Bu ifade üzerine seyriseferde 5095 sicil numarasında mukayyet amatörlerden bulunan Taksimde Sevinç caddesinde Sonya apartımanında 4 numarada ikamet eden M. Albert Dragona celp ve ifadesine müracaat edilmiştir. M. Dragona da, Matmazel Aleksandranın ifadesi ve muvacehesi üzerine itirafa mecbur kalmış ve demiştir ki:

"— Bir senedir Matmaezl Aleksandra ile tanışıyorduk. O gün kendisini yolda gördüm. Otomobilime geldi. Maslak yolunda bir gezintiye çıktık. Karşıdan bir otobüs göründü. Direksiyonu bizzat idare ediyordum. Fenerleri söndürdüm. Otobüse hafifçe sürtünerek geçtik. Bu sürtünüş, facianın vukuuna sebep olabilecek bir müsademe değildi. Bittabi arkamızda otobüsün geçirdiği kazanın farkına varmadan ve esasen sürtünmemizden basit bir kaza bile vukubulabileceğini hatırımıza bile gelmeden yolumuza devam ettik. Ancak avdetimizde kazaya muttali olduk. O sırada orada üç otobüs vardı, yaralılar kaldırılmıştı. Yapacağımız bir şey yoktu, Şişliye doğru yolumuza devam ettik.,,

Bu suretle meçhul otomobil meydana çıkarılmış ve emniyet müdürlüğünden seyrisefer, takibat ve taharriyata lüzum olmadığı tebliğ edilmiştir. Müddeiumumî muavini Ekrem Bey, öğleden sonra tekrar seyrisefer merkezine gitmiş, orada lâzım gelen zabıtlar tutulmuşdur. Ekrem Bey, akşamüstü emniyet ikinci şubesine avdet etmiş, oraya M. Albert'in 590 numaralı hususi otomobili getirtilerek bir daha muayene edilmiş ve sonra seyrisefere gönderilmiştir. Koyu nefti renkte olan otomobilin sol tarafındaki çiziklerin siyah boya ile boyanmıştır. Boyaların altından beyaz lekeler farkedilmektedir.

Henüz bu meseleden dolayı mevkuf bulunan yalnız otobüs şoförü Hakkı Efendidir. Hakkı Efendinin lüzumundan çok fazla süratle giderek otomobille karşılaşınca fartı asabiyetle direksiyonu fazlaca sağa çevirdiği ve bu yüzden otomobille hafif sürtünmenin mucip olmıyacağı görülen facianın biribirini müteakıp dört ağaca çarpmak ve dördüncü ağaca çarpmadan direksiyonu sola çevirmek suretile vukua geldiği anlaşılmaktadır. M. Albert ve Matmazel Aleksandra, otomobilin fenerlerini söndürdüklerini iddia etmektedirler. Buna mukabil muhtelif şahitlerin ifadeleri, otomobilin fenerlerini söndürmediği ve otobüsün verdiği işaretlere ehemmiyet vermediği merkezindedir. Otomobil, bu şahitlerin dediği gibi fenerlerini söndürmemiş olsa bile, şoför Hakkı Efendinin otobüsü durdurması lâzımgeleceği söylenmektedir. Mesele bu şeklile mütalea edilince, hususî otomobil, fenerlerini söndürülmemiş olsa bile, nihayet belediye nizamlarına riayet etmemiş olmakla cezalandırılması lâzımgelmektedir.

Ancak hadisede, iki ölü, üç yaralı vardır. Fenerleri söndürmemek keyfiyetinin tahakkuku halinde, bu suretle faciaya sebebiyet vermek meselesi mevzuubahis olmaktadır. Hâdise, şimdi bu noktadan tetkik edilmektedir.

M. Albert ve Mel. Alaksandra, dün akşama kadar zabıtada kalmışlardır. Kendileri hakkında henüz tevkif müzekeresi kesilmiş değildir. Maamafih kendilerile kimse görüşememiştir.

Müdeiumumilik, bugün evrakı adliyeye verecek ve sulh ceza hakimi tarafından haklarında lâzımgelen karar ittihaz edilecektir.

Hadisenin bu suretle tenevvüründe Emniyet ikinci şubesile seyriseferin büyük yardımları sebketmiştir.

Kazada yaralananlardan hastahanede iki kişi kalmıştır. Bunlardan diş tabibi Kâzım Esat Beyin oğlu Kemal Bey Amerikan hastahanesindedir. Sıhhî vaziyeti dün biraz düzelmiştir. Etfal hastahanesinde tedavi altında bulunan yaralı Rüstempaşa camii hademesinden Ali Efendi de biraz daha iyileşmiş bulunmaktadır.

Jürideki Mimarlar kim?

(Başı 1 inci sahifede)

yandırmıştır. Mimarlar Birliği jürii heyetindeki mimarların isimlerini öğrenmek istemekte, fakat belediye bu isimleri söylememektedir. Belediye Fen Müdürü jüri heyetinde dört mimar bulunduğunu söylemektedir. Mimarlar Birliği ise, bu dört mimarın isimleri sayılmadığı için, bunun doğru olmadığını iddia etmektedirler.

Dün bu hususta Belediye reis muavini Hâmit ve İmar Müdürü Ziya Beylere müracaat ettik ve bu dört mimarın kim olduğunu öğrenmek istedik. Belediye, Mimarlar Birliğine olduğu gibi, efkârumumiyeye de mevcudiyeti iddia edilen bu dört mimarın ismini söylememektedir. Hâmit Bey diyor ki:

— Jüri heyeti makamca teşkil edilmiştir. Bu, belediyeye ait bir iştir. Heyette mimar vardır. Fakat isimlerini söylemeyi muvafık bulmuyorum. Veya, heyette mimar yoktur. Mimarlar Birliğine hesap vermeğe mecbur değiliz. Jüri heyetinin azalarının isimleri neşredilmiştir. Alâkadarlar bu zevattan hangilerinin mimar olduğunu bulup meydana çıkarsınlar.,,

Diğer taraftan Belediye Daimî Encümen azasından Mehmet Ali Bey de şunları söylemiştir:

— Heyette dört mimar olduğunu ben de duydum. Fakat kimler olduğunu bilmiyorum. İstanbul şehir plânı yapılırken teşekkül eden jüri heyetinde Mimarlar Birliğinden de mümessili bulunsa fena olmaz.,,

Tehdit mektubu Hadisesi

(Başı 1 inci sahifede)

rü aleyhine açılan dava matbuat kanununun 28 inci maddesi mucibince açılmıştır Bu madde aynen şöyle yazılıdır:

" — Gazete veya mecmua ile veya sair tab' âletlerile yazılıp teksir edilerek neşir ve tevzi olunan yazılarla ve umumî yerlere levha ve ilân asmak suretile halkı ceza kanununda yazılı cürümlere teşvik edenler bundan dolayı ceza kanununda ayrı bir hüküm bulunmadığı takdirde Türk ceza kanununun 311 inci maddesi mucibince cezalandırılırlar. Şu kadar ki bu 311 inci maddede yazılı olan hapis cezasına, hükmedilen cezanın altıda biri ilâve olunur. Ve para cezası hükmolunan hallerde bu ceza suçun nevine göre beş liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası üzere tayin olunur. Teşvik neticesinde kastedilen fiil zuhur eder veya fiilin icrasına tevessül edilirse müşevvikler, faillerle ayni derecede mesul olurlar.,,

Matbuat kanununun bu maddesinin temas ettiği ceza kanununun 311 inci madesi de şöyle yazılıdır:

(Bir cürüm ikama âharı alenen gururunu okşamak suretile tahrik eden kimse eğer tahrik ettiği cürmün cezası muvakkat ağır hapis fevkinde bir ceza ise tahrikten dolayı 3 sene hapse; muvakkat ağır hapis veya müebbet sürgün veya hapis cezasını müstelzim ise fiilin nev'ine göre üç seneye kadar hapse ve sair hallerde yüz lira kadar ağır cezavi nakdiye mahkmû olur. İkinci ve üçüncü fıkralarda beyan olunan hallerde ceza tahrik olunan cürüm için muayyen cezanın azamî haddinin üçte birini tecavüz edemez."

Celâl Beye Fahrî hemşerilik

Nazilliden İzmire giden heyet mazbatayı verecek

NAZİLLİ, (Milliyet) — İzmirde bulunan İktısat vekilimiz Celâl Beyefendiye, Nazillinin fahrî hemşerilik mazbatasını takdim etmek, kendisine mensucat fabrikasının Nazillide kurulmasından dolayı teşekkür etmek üzere fırka reisimiz Avukat Ulvi, belediye reisi Şükrü, ve Ticaret odası reisi Ragıp Beyler İzmire gitmişlerdir. Heyet ayni zamanda Celâl Beyefendiden Nazilliye teşrif buyurmalarını da rica edecektir.

Balkan haberleri

Atinada Talebe bayramı

Cümhurreisi Türk talebesini kabul edecek

ATİNA, 22 (Milliyet) — Dünkü pazar günü büyük tezahürat ve merasimle talebe haftasına başlanmıştır. Bir çok Türk ve Robert Kollej talebesinin burada bulunması, bu münasebetle tezahürata yol açmıştır. Türk talebesi haklarında gösterilen bu dostane tezahürlerden dolayı heyecanlarını hararetle ifade etmektedirler.

Cümhurreisi M. Zaimis Türk talebesini ve Robert Kollejlileri kabul edecektir.

Ceneral Adamidis istifa etti

ATİNA, 22 (Milliyet) — Ceneral Adamidis'in vazifesinden dokuz ay uzak tutulması hakkındaki divanıharp kararı üzerine, ceneral bu cezayı haysiyetşiken bulmuş ve istifasını vermiştir. Ceneralın tayyare mübayaatında suiistimallerde bulunduğu yolundaki şayialar, devam ettiğine göre istifası kabul edileceğe benziyor.

Sivilingrat hadisesi ve Yunanlılar

ATİNA, 22 (Milliyet) — Hariciye Nezaretinden tereşşuh eden haberlere göre, Bulgar Sefiri Sivilingrat'taki tezahürat hakkında elân Yunan Hükûmetine malûmat vermemiştir.

M. Pesmezoğlu

ATİNA, 22 (Milliye) — İktıst vekili M. Pesmezoğlu Meclisin tatilinden bilistifade Paris, Berlin, Prağa ve oradan Ankaraya gidecektir.

Bulgar kralının Romanya seyahati

BÜKREŞ, 22 (A.A.) — (Hususî) Bulgar Kral ve Kraliçesinin Romanya ya perşembe günü sabahı gelmeleri bekleniyor. Ziyaret pazar gününe kadar devam edecektir. Bulgar hükümdarları ziyaretlerinin ilk gününü Bükreşte geçirecekler ve sonra Sinayaya gideceklerdir.

Balkan misakı projesi hazır

ATİNA, 22 (Milliyet) — Cenevrede bulunan M. Maximos ile M. Titulesko arasında dört taraflı Balkan misakı projesinin hazırlandığı telgrafla buraya bildirilmiştir. Yeni misakta âkitler Balkanlardaki bugünkü arazi sctatükosunun muhafazasını mütekbilen taahhüt etmektedirler.

ATİNA, 22 (Milliyet) — Atina matbuatı, Hariciye nazırı M. Macimosun Balkan misakının muvaffakıyetle neticelenmesi için serfettiği ve etmekte olduğu mesai ile meşgul bulunmaktadır. Misak müzakerelerinin takip ettiği seyir hakkınd ayeni malûmat gelmemiştir. Misakın ay sonunda doğru Atinada imzalanacağı haberi de kat'î surette teeyyüt etmiş değildir.

Maarifin orta tedrisat müesseselerine tamimi

Ortamektep muallimleri ne suretle hususî ders verebilecekler?

ANKARA, 22 (Telefonla) — Maarif vekâleti orta tedrisat müesseselerine mühim bir tamim göndermiştir. Bu tamimde resmî ve hususî mekeplerde ders veren ilk ve orta mektep muallimlerinin kendilerinin ders verdikleri saflardaki talebesinden herhangi birine talebenin evinde veyahut herhangi bir yerde hususî olarak ders verelerini bir takım kayıtlarla tahdit etmektedir.

Tamime göre bundan böyle ilk ve orta mekteplerde talebesine hususî ders vercek olan muallimler Maarif Vekâletine evvelâ bir beyanname vermeğe mecbur olacaklardır. Bu beyannamede muallimin ismi, ders okuttuğu mektep, başka bir yerde ders verip vermediği, ders vereceği talebenin hangi mektebin hangi sınıfında olduğu, ne zamanlar nerelerde ve kaç saat hangi dersi göstereceği muallimin ihtisas ve vereceği dersin nev'i gösterilecektir. Maarif vekâleti beyanname münderecatına göre muallimin hususî ders vermesine müsaade edecek olursa ancak o zaman hususî ders verebilecektir. Fakat ayni muallim hususî ders verdiği talebenin imtihanında ne muallim ve ne de mümeyyiz sıfatile bulunamıyacak ve not vermek salâhiyetini haiz olamıyacaktır.. Vekâlet tamim hükümlerine riayet etmeyen muallimleri derhal vekâlet emrine alacağını tamimde tasrih etmiştir.

Japonyanın haricî siyaseti

Japon Başvekili Japonyanın haricî siyasetini anlatıyor

TOKIO, 22.A.A. — Japon ajansı bildiriyor :

M. Hirota, Japon diyet merlisinde söylediği nutukta ezcümle demiştir ki :

« Japon hükûmeti geçen 23 martta milletler cemiyetinden çekildiğini bildirmek mecburiyetinde kalmıştır. Çünkü Mançuri meselesi ve Mançuri devletine müteallik meseleler Japonya ile Milletler cemiyeti arasında şarkî Asyada sulh muhafaza hususundaki esas vasıtalar üzerinde hiç bir itilâfı efkâr mevcut olmadığını göstermiştir.

Başvekil Japonya - Amerika münasebatı hakkında demiştir ki :

« Japonya ile Amerika birleşik devletleri arasında hal ve tesviyesi bizatihi müşkül olan hiç bir mesele mevcut değildir. Japonya - Amerika birleşik devletleriyle bir ihtilâfa düşmek fikrini beslemekten uzaktır. Bilâkis Japonya Amerikan dostluğunu hararetle istemektedir.

Amerika şarka hakim olan hakikî şartları açıkça farketsin ve Japonyanın şarkî Asyada oynadığı istikrar rolünü anlasın. Bu takdirde iki memleket arasında devam edebilecek hissî ayrılıklar hadisatın zaruretiyle ortadan kalkacaktır.

Japonya ile Büyük Britanya imparatorluğunu bağlıyan ananevî dostluk dün olduğu gibi bugün de bozulmadan durmaktadır.

Sovyet Rusya ve Japonya

TOKYO, 22 (A. A.) — Japonya Başvekili mebusanda haricî siyaset hakkında verdiği nutukta Çinde komünist fırkasının faaliyetlerini ve Çindeki kızıl ordunun mütemadiyen artan patırdılarını ciddi endişelerle takip ettiğini söyledikten sonra Japonya - Sovyet münasebatı hakkında demiştir ki:

"— Japonya ile Sovyet Rusya münasebetleri hakkında şunu hatırlatabilirim ki, 1925 tarihli Pekin muahedesinin akti üzerine iki memleket tabii münasebatı idame etmişler ve hattâ Mançuri hadiselerinden sonra iki memleket arasında mütekabil vaziyetlerini muhafaza için bir itilâf hasıl olmuştur. Bu suretle müşkül hiç bir mesele ortaya çıkmamıştır.

"Japonya Sovyet ittihadına karşı hakiki bir hisse ve adilâne hattı hareekt takibinden hiç bir vakit ve bilhassa Mançuri meselesinden sonra katiyen fariğ olmamıştır.

"İki memleketi biribirinden ayıran hem fikrî, hem de bünyevî esaslı farklara rağmen Rusya ile iyi komşuluk münasebetleri' idamesinde ve muallak bulunan meselelerin musihane yollarla hallini takip hususunda daima gayret gösterdik.

"Şarkî Asyanın huzuru için Rusya, Japonya, Mançukov arasındaki mütekabil münasebatın üçüzlü bir şekilde düzeltilmesi esaslı bir ehemmiyeti haizdir. Ne iddia olunursa olunsun Japonya Rus - Mançuri hudutlarında yeni hiç bir askerî hazırlıkta bulunmuyor.,,

Hudutlarda

TOKIO, 12. A.A. — Hariciye nazaretinin mümessili matbuata beyanatında Sovyetlerin Japonya aleyhindeki propagandalarını şiddetle tenkit etmiş, Japonyanın Rus-Japon meselelerini muslihane hal ve tesviye etmek yolundaki azmini teyit eylemiş ve son zamanlarda hudutta kuvvetli rus cüz'ütamlarının ahşit edilmiş olmasına rağmen Japonyanın Mançurideki kuvvetlerini takviye etmediğini söylemiştir.

Fazlı Bey İzmire gidiyor

ANKARA, 22 (Telefonla) — Birinci umumî müfettişlik başmüşaviri Fazlı Bey önümüzdeki günlerde istirahat için mezunen İzmire gidecek ve 20 gün kadar kaldıktan snra Diyarıbekire dönecektir.

Göz Hekimi
Dr. Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassısı
(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60
2

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı
Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118. Kabina telefon : 22398. Kışlık ikametgâh Telefon 42519.
4

Tarihî roman : 35

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

Batıkuşu rüya mı görüyordu?

Bu saadete, sağ kolu yerinde iken neden kavuşmamıştı?

Bir kolunu kaybettikten sonra, Mersâ'nın kendisini seveceğini rüyada görse inanmazdı.

Batıkuşu, sağ kolunun omuzunun yanında bir kemik parçası gibi canız sallandığını gördükçe, Güneş'in oğlunu hatırlıyor ve onu bir türlü öldüremediği için, kendi kendine kızıyor, dişlerini gıcırdata gıcırdata konuşuyordu:

— İstersen (Sertelli)den başka bir yere gidelim, olmaz mı?

Mersâ (Sertelli)yi terketmek istemiyordu. Türklerin merkezinden uzaklaşırsa Güneş'in oğlunu büsbütün kaybedecekti. Fakat, birdenbire Batıkuşuna itiraz etmek, fikirlerini aykırı kalmak istemedi:

— Biraz dinleneyim.. Canlanayım.. Sonra, istediğin yere gideriz, Batıkuşu! Biliyorsun ki, çoktanberi havasız ve güneşsizlikten zayıfladım. Dizlerim tutumuyor. Kendimi toplayıncaya kadar burada kalalım. (Fırat incisi) bundan sonra yalnız senin göğsünde yatacak, Batıkuşu!

Çegirge hücumunu nasıl defettiler

Yazı, o devirde Türkler tarafından icat edilerek dünyaya yayılmıştı. Dicle - Fırat havzasına ilk defa yazıyı getiren de Türklerdi. O vakit Türklerin yazısı otuz sekiz işaretten ibaretti. Bu işaretleri yanyana sıralıyarak cümle teşkil ederlerdi. Ayrıca noktalarla ifade edilen iki nevi durak alâmeti vardı.

Türkler bu yazıları hem taş, hem de deri üzerine yazarlardı.

Türkler bu harfleri hiç bir milletten almamışlar, doğrudan doğruya — daha Orta Asyada yaşarlarken — kendileri icat etmişlerdi.

Türk harfleri üç unsurdan terekküp ederdi:

1) Bir doğru hat,
2) Yay şeklinde bir iğri hat,
3) Nokta.

Harflerin çoğu doğru hatlardan ibaretti. Bu harfleri öğrenmek o kadar güç bir iş değildi. Çinlilerin ve Palestinlilerin harfleri daha güçtü. Fırat kıyılarına yayılan Türkler arasında yazıp okuyanlar, diğer milletlere nazaran daha çoktu:

(Sertelli) de yaşayan Türkler için de çok tanınmış ve değerli (1) *Bilgin* ler yetişmişti.

Güneş'in oğlu birleşik kabileler arasında ticarî temasların artması ve ırkî bağların gevşememesi için, daima *bilgin* lerin yardımını ister ve mühim meseleleri onlarla müzakere ederdi.

O günlerde halkın en ziyade bezginlik gösterdiği ve şikâyet ettiği bir şey vardı. Çekirge afeti.

Şehrin etrafındaki çiftçiler, bir kaç yıldan beri tarlalara dadanan çekirgelerin mahsulleri mahvettiğini gördükçe, reise gelip şikâyet ediyorlardı.

Ziraat erbabı son yıllarda çekirgelerden çok zarar görmeğe ve bu mahlûklardan korkmağa başlamıştı.

Halk, çekirgelerin tarlaları istilâsını, fena ruhların hücumu şeklinde telâkki ediyordu.

Fena ruhlar ince kanatlı böcek şekline girerek Türk ellerinde tahribat yapıyorlardı.

Ahalinin fena ruhları memleketlerinden tardetmeleri için (Büyük mabud)a yalvarması lâzımdı. Herkes bu kanaatle yavaş yavaş tarlalarından kaçıyorlar, arz ilâhı (Enhil)e bu afetten halâsları için yalvarıyorlardı.

Bir akşam Sertelli'nin üstünden müthiş bir kara bulut geçmişti.

Sokakta dolaşan çocuklar:

— Çekirge..... Çekirge...

Diye bağrıştılar. Herkes başını yukarıya kaldırdı.. Ve kara bulut halinde çekirgelerin tarlalara nasıl indiklerini gördü.

Çekirgeler tarlalarda üç gün üç gece kalmışlardı. Bü müddet içinde hiç kimse - tarlaya gitmek şöyle dursun -- evinden bile çıkmamıştı.

Çekirgeler bir sabah güneş doğmadan, gene geldikleri gibi, kara bulut halinde yerden yükseldiler ve cenuba doğru akıp gittiler.

Tarla sahipleri şehir haricine çıktıkları zaman, yeni toplayacakları mahsullerinden bir tane bile kalmadığını ve toprakların kup kuru bir halde bırakıldığını görerek ağlaşmağa başlamışlardlı.

Güneş'in oğlu atına bindi.. Etrafı dolaştı.. Çekirgelerin yaptığı tahribatı gözile gördü.. Ve kendi kendine:

— Bu yıl kıtlık olacak...

Diye söylenerek geriye döndü.

Bora bu hâdiseden çok müteessir olmuştu.

Ahalide ziraate karşı meyil ve cesaret kalmıyor, herkes başka iklimlere göç etmek çarelerini düşünüyordu.

Halbuki Dicle - Fırat kıyılarında yerleşen Türkler arasında en ziyade müreffeh yaşayan yoksulluk hissetmiyen (Sertelli) liler idi.

Bora halkı memlekete bağlamak, yıllardan beri severek ekip biçtiği toprağa ısındırmak için, günlerce düşündü.. Çareler aradı.. Bilginleri topladı:

— Halkı bu güzel yurda nasıl bağlıyalım?

Diye sordu.

Dert büyüktü..

Ve bu derde elbirliğile çare arıyorlardı.

Bilginlerden biri:

— Bu iklimde, biz gelmeden önce de çekirge bulutları görülmüştür. Bu âfet, zannedildiği gibi, kötü ruhların yurdumuza hücumu şeklinde telâkki, edilmemelidir. Çekirgelerin günün birinde başka bir tarafa akın ettiklerini göreceğiz.

Dedi.

Gün görmüş bilginin sözlerini Bora'dan başka dinliyen olmadı.

Kalabalık dağıldıktan sonra Bora, bu tecrübeli ve bilgili ihtiyarı yanına çağırdı. Baş başa kaldılar:

— Görüyorum ki sen çekirgeler hakkında esaslı araştırmalar yapmışsın! Ben doğru söze boyun eğen bir adamım. Başka bir bildiğin veya diyeceğin varsa, bana söyle!

Bilgin bu felâketin önüne nasıl geçileceğini daha evvelden keşfetmişti. Fakat, diğer bilginler el ve dil birliği yaparak kendisini susturmak istedikleri için, o da daha fazla söz söylemekten çekinmiş ve ağzını açmamıştı.

Bora'nın sualine şu cevabı verdi:

— Benden duymamış olmak şartile, söylediklerimi yaparsanız, çekirge hücumundan yurdumuzu kurtarmış olursunuz, oğul!

Dedi. Bora söz verdi..

Bilgin anlattı:

— Bu hayvancıklar iyi mahsullerin düşmanıdır. Nerede başka mıntakalardaki tarlalardan daha lezzetli mahsul veren topraklar varsa, oraya hücum ederler.. Ve dadandıkları yerin toprağındaki hassayı emip kurutuncaya kadar, her yıl oraya giderler. Eğer bu yıl tarlalarımızı halile bırakır ve hiç bir şey ekmezsek, gelecek yıl çekirgeler geldiği zaman yiyecek bir şey bulamıyacaklar, ya geldikleri yere dönüp gidecekler veyahut başka memleketlere uzanacaklardır. Çekirgeler çok duygulu hayvanlardır. Karınlarının doyduğu yeri her yıl ziyaret etmek isterler. Gelecek yıl bu kuru topraklardan bir lokma yiyecek bulamayınca, bir daha yurdumuzun civarından bile geçmezler.. Biz de bu suretle, yıllardan beri tarlalarımızı mahveden, mahsullerimizi yiyip bitiren bu muzır hayvanlardan kurtuluruz.

Güneş'in oğlu bu tedbiri pek boş ve mânâsız bulmamıştı. Fakat, bir yıl, halk ne yiyecekti?

Halka bunu anlatmak ta kolay bir iş değildi.

Bilgin, reisin endişesini anladı:

— Hiç tereddüt etme, oğul! Dedi — bir yıl dişimizi sıkarız. Zaten

(Bitmedi)

(1) Bilgili adam, âlim

MEMLEKETTE

İzmirde polis Nuri Ef.yi öldürenler nasıl yakalandı?

Şerirler cinayeti nasıl işlediklerini ve sonra nerelere gittiklerini anlatıyorlar

AYDIN, (Milliyet) — İzmirde Mersinlide polis Nuri efendinin katilleri seydi Ahmetle Ahmet ve diğer adı Cemal İbrahim bayramın ikinci günü akşam üzeri Ödemiş hududundan Nazilli huduna geçtiklerinde dere başı köyü yanında yakalanmışlardır. Bu hususta edindiğim malûmat ve tafsilâtı yazıyorum.

Katiller, alçakcasına polisimizi şehit ettikten sonra Buca istikametine kaçıyorlar ve Buca yanında tahtalı semtinde bulunan Seydi Ahmedin dört ve İbrahimin altı nufustan ibaret çoluk çocuklarını toplayarak tahtalı ve kırıklı köyleri istikametine gidiyorlar ve bu iki köy arasındaki Balkanlarda iki gün kalıyorlar. Üçüncü gün güneş doğarken oradan kalkarak kara kuyu köyünün üstündeki Balkanda bir gece kalarak baymdır istikametine yürüyorlar ve Torbalı ile Bayındır arasında Çırış köyü yanındaki dere içinde iki gün, daha sonra Yaka köy civarında iki gün kalarak Ödemiş hududunu giriyorlar. Bu rada da atlarını bilmedikleri köylerin yanlarında daima dere içlerinde, ormanlarda konaklayarak, azilli hududuna giriyorlar ve bayramın ikinci günü öyleden sonra Nazillinin dere başı köyü yanında çadırlarını kuruyorlar.

Katiller vak'ayı yapıp kaçtıktan sonra vilâyetimiz hududuna girmeleri ihtimaline karşı zabıtamız tetbir ve tertibat almış, yer yer araştırmalarına devam ediyordu. Dere köy yanına iki çingene ailesinin konakladığını gören Dereköy bekçisi Mustafa hemen gidip muhtar Mehmet ağaya haber veriyor. Muhtar Mehmet ağa yanına ihtiyar heyetinden Şakir ağa ile bekçi Mustafayi alarak katillerin yanına gidiyor. Seydi Ahmetle Cemal İbrahimi sıkıştırıyorlar, fakat katiller gayet soğuk kanlılıkla aranılan adamların kendileri olmadıkların da israr ediyorar. Vazifesever muhtar kanaat getirmiyor, bekçiyi Pınarbaşı karakoluna gönderiyor. Karakol kumandanı Hasan oğlu maksut onbaşı yanına jandarma neferi Ali oğlu Nuriyi alarak muhtarın yanına koşuyor ve muhtarın şüphelendiği iki şahsın eşkâlini tetkik ederek, aranılan katiller olduğunu anlıyor ve kendilerini tevkif ederek karakola getiriyor. Karakolda kendilerini istiçvap ediyor, katiller inkârın faide vermeyeceğini anlayarak polis Nuri efendinin katilleri kendileri olduklarını itiraf ediyorlar.

Maksut onbaşı evraklarını yaparak katilleri hemen Nazilliye gönderiyor. Nazilliden de vilâyete gönderilerek emniyet memurluğuna teslim olunuyorlar. Burada ifadeleri alınarak ekspres trenile İzmire gönderildiler. Katilleri emniyet müdürlüğünde görerek kendilerile konuştum. Vukuatı işledikten sonra karılarının köylerden erzak toplayarak iaşelerini temin ettiklerini ve bayramı geçirmek üzre kaşıklarını, fikirlerinin bayram geçince hükûmete teslim olmak olduğunu söyliyorlar. Seydi Ahmet cinayeti şu suretle hikâye etmiştir :

Polis Nuri Ef. nin katilleri: Solda Seyit Ahmet. Sağda Cemal İbrahim

— Polis efendi bizi yakaladıktan sonra karakola getirdi. Orada üzerimizi aradılar, iki bıçak buldular, aldılar. Benim kepeneğimin kukulatosunda bir lagant tabancam vardı. Onu bulamadılar, sonra kollarımızı bağlayarak yola çıkardılar. Yoda Cemal İbrahim: — Eskiden sabıkam var. Poliste parmak izim de var, ben mahvoldum. Polisin elinden kurtulalım, dedi? Ben muvafakat etmedim, fakat Cemalin israrı üzerine polise hücüm ettik, boğuşurken tabancamı ateş ettim. Ahmet polisin elindeki nufus kâğıtlarımızla bıçaklarımızı aldı ve iplerimiiz keserek kaçtık. Bu işi ben yaptım, fakat Cemal sebep oldu. Seydi Ahmedin bu sözlerini : " Allahdan kork, kendin yandın, beni de yakma" deye sık sık kesen Cemal İbrahim de:

— Tabanca bunun, ateş eden bu, beni de nahak yere yakmak istiyor. Benim hiç bir süçum yok. Seydi Ahmedin esasen poliste garazı varmış, garazı olmasa benim için bir adam, hele bir polis öldürür mü? diyor. Katiller suçlarını bir birine yüklemek istiyorlar. Yalnız meydana çıkan bir hakikat varsa polis Nuri efendiye tabanca ile ilk ateş eden Seydi Ahmet ve elinden bıçağını alan Cemal'dir. Tabanca ile yaraladıktan sonra, bıçakla vuranın kim olduğunu da Cümhuriyet adliyesi meydana çıkaracaktır.

Vilâyet makamı katillerin yakalanmasına yardım eden muhtar Mehmet, aza Mustafa ve bekçi Şakirle katilleri yakalayan maksut onbaşı ve jandarma Nurinin nakdi mükafatla taltif edilmelerini kararlaştırmıştır. Katillerin yakalanmaları için çok uyanık davranan zabıtamızı ve Cümhuriyet devrinin vazifesever muhtar ve bekçisini takdir ve tebrik ederiz.

Milâsta fakir çocuklara bayramlık

MİLAS (Milliyet) — Mekteplerimizdeki fakir çocuklara yardım için teşekkül eden ve her gün 70-80 çocuğa yemek temin eden Himâye heyeti bayram münasebetile bu çocuklara elbise ve ayakkabı da temin etmiştir. Yavruların sevincine payan yoktur.

Lüzumlu bir hamam mahvoluyor

AKŞEHİR, (Milliyet) — Geçen senelerde de bu sütunda harabiye yüz tuttuğunu kaydederek alâkadar makamın nazarı dikkatini celbettiğim Köyceyiz hamamı tarzı inşası ve güzelleği dolayisile mevcut hamamlardan çok eyi olduğu halde bu güzel eser bakımsızlık yüzünden mahvolup gitmektedir. Bu hamamın bir yığın toprak haline gelmekten kurtarılması ve hükûmetimiz hazinesinin menafii için hiç olmazsa burada bulunan alay emrine veya her hangi bir vatandaşa verilerek temamen mahvolmaktan kurtarılması için alâkadar makamın şiddetle nazarı dikkatini celbederim.

Kanlı kavga

SAMSUN, 20. — Bafranın Gazibey köyünde feci bir vaka olmuş, köylülerden üç kişi yaralanmış, bir kişi ölmüştür.

Bir şerir yakalandı

TOKAT, (Milliyet) — Adam öldürmek, kaçakcilik ve soyğunculuk ve hırsızlık suçlarından dolayi 5 seneden beri aranan ve hali şekavette bulunan yıldız elinin çibuk köyünden Göbel Mehmet isimdeki şerir mütemadi takibat neticesinde: Tokat vilâyet merkezinde Bey sokağında Valettin namında bir şahsın evinde saklandığı haber alınarak jandarma polis tarafından alınan tetbirler sayesinde yakalanmıştır.

İzmit Kâğıt fabrikası

Burası en müsait yer olarak görülmektedir

İZMİT, (Milliyet) — Beş senelik iktisadî program İzmitimizi çok yakından alâkadar etmektedir. Bol ve temiz suya kavuşan İzmit'te kâğıt fabrikasının kurulacağı haberinin tahakkuk etmesi, şehir ve körfez halkı üzerinde tarifi kabil olmıyan engin bir sevinç ve şükran uyandırmaktadır. Bu, münasebetle Başvekil Paşa ve İktisat Vekili Celâl Beye teşekkür telgrafları çekilmiştir.

Kocaeli mıntakasının iktisadî plândan alacağı hissenin, Celâl Beyin burada yapacağı tetkikattan sonra genişliyeceği anlaşılmaktadır. İzmirde tetkikat ile meşgul bulunan İktisat Vekilimizin dönüşte şehrimizde kalarak kurulacak fabrikanın yerini tayin edeceği söylenmektedir. Diğer taraftan kuvvetle ihtimal verildiğine göre, bez fabrikası da şehrimizde kurulacaktır. İzmitin her cihetten bu, fabrika içinde en müsait yer olduğu ileri sürülmektedir.

Burada çıkan Türk Yolu gazetesinde Belediye reisi Kemal Bey yazmış olduğu bir mekalesinde diyor ki: "Beş senelik programın kararlaştırdığı bugünlerde, gönlümüz istiyor ki, Anadolunun iki iskelesi olan, kara ve deniz nakliyatı noktasından fevkalâde hususiyeti bulunan İzmitimiz hükûmetçe mütehassıs getirilerek tetkik ettirilsin. Bir buçuk sene evvel de kâğıt fabrikası kurmak için teşebbüsatta bulunan Almanlar İzmiti en münasip bir yer olarak intihap etmişlerdi. Kâğıt imali için lâzım olan ağaçların ve samanın kolay ve ucuza tedarikinin mümkün bulunması, kelez deresi namile maruf suyumuzun evsaf itibarile kâğıt imaline temamen uygun ve vasati saniyede 2500 litre gibi mühim bir mıtarda olması, deniz ve kara nakliyatındaki hususiyeti, istenildiği kadar amele bulunması, kuvvei muharrike temini cihetinden en müsait olması İzmitin tetkika değer ve belki de kâğıt ve bez fabrikası için eşsiz bir yer olduğunu ispat edecektir.

Kemal Bey dikkate değer bulduğumuz yazısını şu satırlarla bitiriyor: İleri götürülmeğe lâyık ve müstahak olan İzmitimizde beş senelik programa dahil olan medniyet asarından hiç olmazsa bir iki tanesini yapılmış görmek İzmitte ayrıca mesut ve minnettar edecektir.

Yalnız Akhisarda 1700 mektum nüfus

Son af kanunu üzerine, şimdiye kadar mektum kalan nufusların da kaydı lâzım gelmektedir. Bu fırsat hasabiyle Akhisar kazasında 1700 maktum nufus sicile yeniden kaydedilmiştir.

Müracaatlar temadi etmekte olduğundan Manisa nufus müdürlüğü Akhisar nufus dairesine muvakkaten bir kâtip daha göndermek mecburiyetinde kalmıştır.

Akhisar nufus memurları geceli ve gündüzlü çalışmak suretile mektum nufus işlerini bitirmeğe çalışmaktadırlar.

İzmit ziraat kongresi

İZMİT, (Milliyet) — Şehrimiz ve mulhakat ziraatçileri Vali Eşref Beyin reisliği altında büyük bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıya müstahsil çifçilerimizden bazıları da iştirak etmiştir. Toplantıda her ziraat memuru kendi mıntakası zirai vaziyetini bir raporla kongreye bildirmiş, fenni vasıta ve usulların tatbiki yolunda Vilâyetimiz için bir çalışma programı çizilmesine teşebbüs edilmiştir. Bu toplantının bir kaç gün devam edeceği söylenmektedir.

Tekirdağ ticaret odasında

TEKİRDAĞI, (Mililyet) — Şehrimiz Ticaret ve sanayi odası meclisi 934 senesi divanı riyaset intihabı yapmıştır.

Riyasete Yakup zade Bekir Sıtkı ve ikinci riyasete Vehbi Hilmi ve reis veir vekâletine de Ali Zekeriya, muamelât ve hesabat müfettişliğine Ali Riza beyler seçilmiş, kongre murahhaslığına da riyaset vazifesine inzimamen Bekir Sıtkı Beyin intihap edilmiş olduğu haber alınmıştır.

Cesur bir kız

Geçen aym otuzucun cumartesi gecesi Giresonun Balçıklı köyünden Temel isminde bir şahıs yanına aldığı bir arkadaşı ile gönül verdiği, sevdiği bir komşu kızını evinden kaçırmağa teşebbüs etmiştir.

Köy halkının teravih namazına başladığı bir sırada bu iki âşık, saf sevgililerinin kapısına dayanmışlardır.

Evinde yalnız bulunan kız, kapının arkasındaki baltayı eline alarak, evvelâ Temeli kolundan, arkadaşını da kafasından yaralıyarak kaçırmıştır.

Karacasu nahiye kongreleri bitti

KARACASU, (Milliyet) — Kazamız C. H. F. nahiye kongreleri bitmiştir. Kongrelerde Fırka vilâyet idare heyeti reis vekili Neşet, vilâyet idare heyetinden Raif Feyzi ve Dr. Süleyman Beylerle kazamız Fırka reisi Ali Riza ve ve kaza idare heyeti azaları bulunmuştur.

Kongrelerde köy ve mahalleleden gelen ihtiyaç ve dilekler konuşulmuş, yeni idare heyeti seçilmiştir.

50 kuruş için

KÖŞK, (Milliyet) — Nahiyemizde bir yaralama vakası olmuş, Alim Ağanın kahvesinde çalışan garson Alim, garson Zekiyeyi bıçakla yaralamıştır. Alim ve Zekiye ayni kahvede çalışmaktadırlar. Zekiyenin Alimde elli kuruş alacağı varmış. Bunun için kavğa etmişler ve her ikisi birbirlerine ağır sözler söylemişlerdir. Kavğadan sonra Zekiye berbere saçlarını kestirmek üzere gitmiştir. Öfkesini dağıtamıyan Alim de arkasından giderek saçları kesilmekte olan Zekiyeye hücum etmiş ve elindeki bıçağı arkasından saplamıştır.

Alim yakalanmış, Zekiye de memleket hastahanesine gönderilmiştir.

Malatyada kuraklık kalmıyor

MALATYA, (Milliyet) — Senelerdenberi Orta Anadolunun kurak ve yayla iklimi bütün şiddetile devam etmektedir. Geçen sene yağan yağmurun ve karın azlığı zıraî vaziyeti fenalaştırmış ve köylülerimiz çok sıkıntılı bir hayat geçirmeğe mecbur kalmışlardı. Bu sene ekilen toprak miktarı sabık senelerle kıyas kabul etmiyecek derecede azdır. Varını, yoğunu toprağa döken köylünün vaziyeti bu sene iyi olacağa benzemiyordu.

Malatyaya hayat ve yeşil'lik veren sular son bir asır zarfında hiç bir zaman bu kadar azalmamıştı. Derme suvu ile müteharrik bulunan elektrik fabrikası sehrin asgarî ihtiyacları nisbetinde az bir kilovatla işlivebilmekte idi. Simdive kadar ufak tefek yağmurarl yağmış ise de. mezruatı örtecek derecede kar düsmemisti. İki gündenberi devam eden bol karlar binlerce vatandasın yüzünü güldürdü. Neselerini arttırdı. Vilâvetin her tarafından iyi haberler gelmektedir.

Kaşta spor sahası

KAŞ, (Milliyet) — Gençler Birliği halen futbol oynamakta oldukları arazinin taşlık ve çok fena olmasından şimdiye kadar ekzersizlerine devam edemiyorlardı.

Bu arazinin muntazam bir saha şekline konabilmesi için bütçelerin müsait olmadığından sahanın yaptırılması için yardım hakkında yapılan müracaatları ve Antalya spor mıntakasının teşebbüsleri neticesinde vilâyet hususî muhasebe bütçesinden kulüp sahasına sarfedilmek üzere (150) liralık bir yardım temin edildiğini öğrendim. Derhal sahanın tesviyesi işine başlanacaktır.

Kulüp reisi kulübün vaziyet ve mevkiini göz önüne alarak yüz elli liralık bir yardım temin ettiren muhterem Valimiz Nafiz Beyle bu hususta azamî gayretini sarfeden Mıntaka reisi Abdurrahim Rifat Beye medyun bulunduklarını ilâveten söyledi.

İzmit Halkevinde

İZMİT, (Milliyet) — Şehrimiz Halkevi üç aylık çalışmasına ait raporunu C. H. Fırkası umum kâtipliğine göndermiştir. Bir müddetten beri devam edilmiyen İngilizce kursuna tekrar başlanmıştır.

Kıymetli bir yardım

BOLU, (Milliyet) — Bolu orman işletme Türk anonim şirketi hayır işleri tahsisatından fakir ilk mektep talebesi için tahsisa ayırmışır.

200 talebenin okuma ihtiyaçlarını temin edecektir.

Balıkesir yoksulları gözetme birliği

BALIKESİR, (Milliyet) — Bayramın ikinci günü akşamı bu yakınlarda teşekkül eden yoksulları gözetme birliği Evkaf oteli salonunda mükemmel bir balo vermiştir. Balo Ali Hikmet Paşa Hazretlerinin himayelerinde idi. Birliğin yüksek gayesini takdir eden Balıkesirliler bu gece hem güzel eğlenmişler, hem de yardımlarının bir kısmını yapmışlardır. Yoksulları göztme birliği sene içinde hayirli bir çok işler yapmak ve Balıkesirde hakiki mahiyetile bir hayir cemiyeti olmak azmindedir. Hayirperverlerden gördüğü iyi yardım sayesidne gayesine kavuşmasını temenni ederiz.

Yenipazar yatı mektebi

YENİPAZAR, (Milliyet) — İki gün evvel vilâyetimiz daimî encümen azaları nahiyemize gelerek yatı mektebini gezmişler ve tetkikatta bulunmuşalrdır.

Valimiz Fevzi Beyle Maarif müdürü Salih ve Daimî encümen azasından Ahmet Emin Beyler de gelmişler, mektebi tetkik ve teftiş etmişlerdir.

İzmite bir hayvanları himaye cemiyeti lâzım

İZMİT, (Milliyet) — Burada bir çok yük arabaları vardır. Araba sahipleri birkaç kuruş fazla kazanalım diye velinimetlerine öyle eza, cefa ediyorlar ki, insan gayrühtiyarî arabacılara içerliyor.. İzmit arabacıları kızmasınlar amma, arpanın sudan ucuz olduğu bir şehirde hayvanlarının karınlarını iyi doyurmuyorlar, üstelik yüzlerce kiloluk yüklerle hayvanlara eziyet edip, dövüyorlar.. İzmitte bu, işleri meneden bir makam olmadığma göre, Himayei-hayvanat cemiyeti burada bir şube açmalıdır.

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Antalya yolu
GEBZE vapuru 24 ikinci kânnu ÇARŞAMBA günü saat 10 da Sirkeci rıhtımından kalkarak gidişte doğru İzmir, Küllük, Bodrum, Fethiye, Antalya. Dönüşte bunlara ilâveten Finike, Çanakkale, Geliboluya uğrayacaktır.

Mudanya yolu
Her PAZAR, ÇARŞAMBA, PERŞEMBE, CUMA günleri saat 9,30 te Tophane rıhtımından bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

Hukuk Gazetesi

Cezaiyunlarımızdan Cevat Hakkı Bey tarafından neşredilmekte olan Hukuk Gazetesi Üniversite Profesörlerin'in ve maruf hukukcularımızın yazıları havi olarak intişar etmiştir. Hâkimlere ve müntesibini hukuka tavsiye ederiz. (12490)

Devredilecek ihtira beratı

" Bakraçli cephane elevatörlerinde mermi vermekte müktezi emniyet tertibatı" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 14 Mart 1931 tarih ve 1244 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukukun bu kerre başkasına devir ve yahut icara verileceği teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek istiyen zevatın, İstanbul'da Bahçe Kapuda Taş Hanında 43-48 numaralarda kâin vekili H. W. Stock Efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur. (12402)
447

Darüşşafaka Müdürlüğünden :

Mektep Fizik Lâboratuvarı için lüzumu olan âletler aleni münakasa ile alınacağından taliplerin bu âletler hakkında malûmat almak üzere her gün ve münakaşaya iştirâk etmek üzere 28 İkinci Kânun Pazar günü saat 14 te Nuruosmaniyede Cemiyeti Tedrisiyeye müracaatları. (345)

Satılık motör ve hurda eşya
Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler.
479

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebimiz Elektrik Laboratuvarı için lüzumu olan alât ve edevat 27-1-934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 te icra edilmek üzere alenî münakasaya konulmuştur. İsteyenlerin bu baptaki şartnameyi görmek üzere mektep idaresine müracaat edebilecekleri ve bu gibi işleri yapmağa ehil olduklarını mübeyyin resmî vesaiki haiz olanların yüzde 7,5 muvakkat teminat akçalarını mektep veznesine yatırmak suretile münakasaya iştirak edebilecekleri ilân olunur. (47)
164

Maliye Vekâletinden:

1 — İstanbul Maliye teşkilâtında 30, 35, 40, 45 lira aslî maaşlı memuriyetler münhaldir.

2 — Hukuk Mülkiye ve Yüksek Ticaret Mektepleri mezunlarından kanunî vasıfları haiz olanlar, teadül kanununun gösterdiği şekil ve imkân dairesinde bu memuriyetlere tayin olunacaktır.

3 — İsteyenlerin tercümeihal, şehadetname ve askerlik vesikalarının asıl veya tasdikli suretlerini arzuhallerine rapt ile, Maliye Vekâleti Varidat U.Müdürlüğüne veya İstanbul Maliye Mürakipliğine müracaat etmeleri. (347)

BRİSTOL OTELİ
Asrımızın en şık ve en temiz otelidir.
KALORİFER - ASANSÖR - SICAK SOĞUK SU - ve HUSUSI BANYOLU ODALARİLE Muhterem müşterilerin istirahatını temin eder. Fiatlar ehvendir.
Telefon : 41262 *MÜDİRİYET*

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

İstanbul Merkez Maliye dairesi " Mülga defterdarlık" için mübayaasına lüzum görülen yüz metre Alman mali Hortum ve saire 113 buçuk lira üzerinden pazarlıkla münakasaya konmuştur. İsteklilerin 24-1-934 çarşamba günü saat 14 te müracaatları. (M.) (343)

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrika mızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipar işler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler icin sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : Istanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi : İstanbul, Şeker Telefon No. 24470. 14

Denizyolları
IŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Karadeniz yolu

ANKARA vapuru 23 İkinci Kânun SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Gireson, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlar ilâveten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (312) 455

İzmir sür'at yolu

SAKARYA vapuru 23 İkinci Kânun SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmir'e gidecek ve dönecektir. (311) 454

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 24 İkinci Kânun ÇARŞAMBA 17 de Sirkeci rıhtımından kalkacak gidişte Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Altınoluk, Edremit, Burhaniye, Ayvalığ'a. Dönüşte bunlara ilâveten Bozcaadaya uğrayacaktır. (338)

KARADENİZ sür'at yolu

CÜMHURİYET vapuru 25 İkinci Kânun PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Pulatane'ye uğrayacaktır. (339)

Eskişehir Şeker Fabrikası

Fabrikamızın şekerleri **1000** kilodan az olmamak şartiyle her isteyene satılmaktadır.

Fiatlarımız: Fabrikada teslim şartiyle sandıkta küp şekerin kilosu 40, çuvalda kristal toz şekerin kilosu 37 kuruştur.

Fabrika deposundan itibaren bütün mesarif ve sigorta ve mes'uliyet münhasiren müşteriye aittir. Nakliye fabrikamızca yapılabilir. Gönderilecek mal fabrika tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Bedelin yüzde yirmi beşi siparişle peşinen ve mütebaki yüzde yetmiş beşi ile diger mesariflar hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere siparişler derhal gönderilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyaridir.

En az beş vagon veya daha fazla mikdarda alan müşterilere tenzilât yapılır.

ADRES: Eskişehir Şeker Fabrikası. Telgraf adresi: Eskişehir ŞEKER 15

8

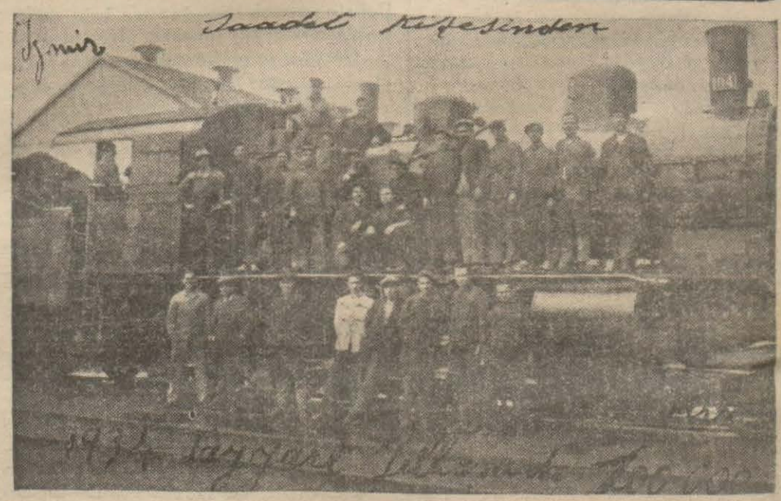

934 Yılbaşı 100.000 Lira No. 24529
İzmir şimendöfercilerinden bir grup

Devredilecek İhtira beratı

" Top cephanelerine mahsus amudî mahreçli elevatörler için otomatik boşaltıcılar" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 14 Mart 1931 tarih ve 1229 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukukun bu kerre başkasına devir ve yahut icara verileceği teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatin vekili İstanbulda Bahçe Kapuda Taş hanında 43-48 numaralarda kâni H. W. Stock Efendiye müracaat etmeleri ilân olunur. (12401) 446

İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden :

Madam Elizabet tarafından Beyoğlunda Pangaltıda Halâskâr Gazi caddesinde 48 No. lu hanede mükim Selma Pekmez Hanım aleyhine açtığı dava üzerine berai tebliğ gönderilen davetiye arzuhali ikametgâhının meçhul olduğu şerhile bilâ tebliğ iade kılınmış ve ilânen tebliğat ifası tensip kılınarak tahkikat günü olarak 27-2-934 salı saat 14 tayin edilmiştir. Ve ilânın bir sureti divanhaneye talik kılınmıştır. Yevmü mezkûrda gelmediği taktirde gıyaben tahkikata devam olunacağı ilân olunur. (12486)

Millî Müdafaa Vekâletinden:

Gölcükde inşa edilecek liman ve tersane tesisatının yapılacağı arazinin tetkikatı ve yapılacak tetkikat neticesine göre bu işlerin avan ve nihai projeleri ile bunlara ait inşaat resimlerini ve fennî şartnamelerini yapma işi kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Münakasa ancak fennî, malî, İdarî kabiliyeti haiz olduklarını musaddak vesaikle isbat edecek firmalar arasında yapılacaktır.

Bu işe talip olacakların haiz olanları lâzımgelen ev saf, umumî ve fennî şartname, münakasa şartnamesi ve idarî ahkâm deniz müsteşarlığındadır. Teklif mektupları Türkçe yazılacaktır. Bu mektuplara iliştirilecek her nev'i vesaikin Türkçe musaddak tercümeleri bulunacak ve işbu Türkçe nushalar muteber olacaktır.

Teklif mektuplarının 15 Mart Cumartesi günü saat 10 a kadar Ankara'da Millî Müdafaa Vekâletinde teşekkül eden komisyona verilmiş olması şarttır. Bu andan sonra verilecek teklifler kabul edilemez. Teklif mektuplarının açılmasına ayni gün ve saatta başlanacaktır.

Talip olanların ya bizzat veya usulen Vekâletnameyi haiz vekilleri marifetile matbu şartname ve teferruatını 50 Türk lirası mukabilinde almak üzere Millî Müdafaa Vekâleti Deniz Müsteşarlığında Deniz İmâlât Şubesine müracaatları ilân olunur. (206) 317

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebimiz Fizik Lâboratuvarma yaptırılacak ahşap storlar 27-1-934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14,30 da icra edilmek üzere alenî münaka saya konulmuştur. Şartnamesini görmek isteyenlerin mekteb e müracatları ve bu gibi İşleri yaptıklarına dair vesaiki haiz olup ta münakasaya girmek arzu edenlerin yüzde 7,5 muvakkat teminatlarını münakasadan evvel mektep veznesine yatırmaları ilân olunur. (46) 163

Tıp Fakültesi Dekanlığından:

Birinci Seririyatı hariciye Ordinariyüsü Prof. Dr. Nissen Bey tarafından 25 Kânunusani 1934 tarihine müsadif önümüzdeki Perşembe günü saat 12 de Cerrahpaşa hastanesinde açış dersi verileceği ilân olunur. (340)

EVKAF MÜDİRİYETİ İLÂNLARI

Çatalca kazası dahilinde vâki vakıf Terkos gölünün bir senelik balık saydı hakkı arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 3-2-934 pazartesi günü saat 15 tedir. Talip olanlarm İstanbul Evkaf Müdüriyetinde Varidat kalemine müracaatları. (146) 258

Satılık Saç Fıçılar

Ellişer kiloluk kapaklı gayet sağlam saç mürekkep fıçıları satılıktır. İsteyenler idare müdürümüze müracaatları.

478

Münakasa Ilânı
Nafıa Vekâleti Ankara Şehri İçme Suyu Komisyonundan:

Ankara Şehri su isale işleri için font su borusu, hususî parçalar ve su saatleri mübayaası kapalı zarf usulile 24-12-933 tarihinden itibaren iki ay müddetle münakasaya konulmuştur.

Münakasa 24-2-934 tarihinde saat 15 te Ankara'da İş Hanının dördüncü katında İçme Suyu Komisyonu Dairei mahsusasında icra kılınacaktır. Taliplerin aranılan vesaik ve muvakkat teminat bu hususta şartnamede izahedilen tarz ve mıktarda olacaktır. Talipler bu husustaki şartnameleri Komisyondan 2 Lira bedel mukabilinde alabilirler. (7132) 38

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. S.